

ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΩΝ

Ταγιαπέρα 3 - 5 Αθήνα, Τ.Κ. 11525 • Τηλ.: 210 6716 715 • e-mail:nellaselias39@gmail.com • Ιστοσελίδα: www.rovoliari.gr
Χρόνος 39ος • Αριθμός φύλλου 153 • Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2023

Ύβρις – Άτις – Νέμεσις – Τίσις: Είναι νομοτέλεια;

Η **ύβρις** ήταν βασική αντίληψη της κοσμοθεωρίας των Ελλήνων της αρχαιότητας η οποία ακολούθησε σε μεγάλο βαθμό τον Ελληνισμό μέχρι τις ημέρες μας.

Ο Προμηθέας σπλαχνίστηκε τους ανθρώπους προσφέροντάς τους τη φωτιά.

Διέπραξε ύβριν απέναντι στη θεϊκή εντολή και τιμωρήθηκε. Τον έδεσαν σε έναν βράχο και κάθε μέρα πήγαινε ένας αετός και του έτρωγε τα σωθικά.

Όταν κάποιος, υπερεκτιμώντας τις ικανότητες και τη δύναμή του (σωματική, αλλά κυρίως πολιτική, στρατιωτική, οικονομική ή γεωπολιτική), συμπεριφερόταν με βίαιο, απρόσεκτο, αλαζονικό και προσβλητικό τρόπο απέναντι στους φυσικούς και ηθικούς κανόνες, τους νόμους του Κράτους και κυρίως στους θεούς, συμπεριφορά η οποία αντανάκλασε πάνω στους άλλους ανθρώπους – άγραφοι ηθικοί νόμοι, οι οποίοι επέβαλλαν όρια στην ανθρωπινή δράση – θεωρούνταν ότι διέπραττε «**ύβριν**», δηλαδή, παρουσίαζε συμπεριφορά με την οποία **επιχειρούσε να υπερβεί τη θνητή φύση του και να εξομοιωθεί με τους θεούς**, με συνέπεια την προσβολή και τον εξοργισμό τους.

Οι αρχαίοι πίστευαν πως μια «**ύβρις**» συνήθως προκαλούσε την επέμβαση των θεών, και κυρίως του Δία, που έστελνε στον υβριστή την «**άτην**», δηλαδή το θόλωμα, την τύφλωση του νου. Αυτή με τη σειρά της οδηγούσε τον υβριστή σε νέες ύβρεις, ώσπου να διαπράξει μια πολύ μεγάλη α-νοησία, να υποπέσει σε ένα πολύ σοβαρό σφάλμα, το οποίο προκαλούσε την «**Νέμεσιν**», την οργή και εκδίκηση δηλαδή των θεών, που επέφερε την «**Τίσις**», δηλ. την τιμωρία και τη συντριβή-καταστροφή του.

Σίγουρα μια τόσο σημαντική πίστη δεν ήταν μόνο μια απλή δοξασιά. **Ήταν και είναι κάτι πιο βαθύ, μια παρατήρηση και μια φιλοσοφημένη αντίληψη:** όποιος ξεπερνά τα όρια – όποιος γίνεται αλαζόνας (**Υβριστής**), περνά σε πράξεις ανόσιες,

προσβλητικές αλλά και απροσεξίας (**Άτις**) για τις οποίες η θεία δίκη (**Νέμεσις**) επιλαμβάνεται της τιμωρίας η οποία οδηγεί στην καταστροφή (**Τίσις**).

Τώρα που ξεκαθαρίσαμε την πορεία από την ύβρι προς την τίσις είναι αναγκαίο και να εξηγήσουμε ότι **δεν πιστεύουμε σε δεισιδαιμονίες ούτε αποδεχόμαστε ότι οι σεισμοί σε Τουρκία και Συρία είναι συνέπεια της οργής του ...Δία**. Οι πλημμύρες, ο σεισμός είναι αυτό που είναι. Ούτε καλοί ούτε κακοί. **Είναι φαινόμενα. Αν γίνονται καταστροφικά φαινόμενα είναι γιατί έχει θάλει το χεράκι του ο άνθρωπος. Με πράξεις ή απραξίες.**

Για τον ηγέτη της Τουρκίας ο σεισμός του 1999 ήταν μια ευκαιρία. Ο τωρινός θα εξαρτηθεί από το πώς θα διαχειριστεί τις συνέπειές του και με τι κφάλαιο συμπεριφοράς ως προς τους φυσικούς και ηθικούς νόμους, τους άγραφους ηθικούς κανόνες μια και τον τελευταίο καιρό έδειχνε να βαδίζει προς τις εκλογές έχοντας καβαλήσει το άτι του εθνικισμού, της αλαζονείας και του αναθεωρητισμού.

Ωστόσο η **ύβρις** έχει διαπραχθεί τόσο από τους ηγέτες όσο και από τους υπεύθυνους ανέγερσης και έγκρισης **τόσων σαθρών οικοδομών σε ακατάλληλα εδάφη πάνω σε σεισμογενή ρήγματα**. Ήδη ανάμεσα στους θρήνους για τους μαζικούς θανάτους και τη βιβλική καταστροφή έχουν αρχίσει να ακούγονται και αρές (κατάρες), αλλά και συλλήψεις μελών της «Συμμορίας των κατασκευαστικών εταιρειών».

Ένα από τα προεκλογικά ρουσφέτια εκεί (και δυστυχώς κι εδώ σ' εμάς) που κάνουν οι κυβερνήσεις είναι να νομιμοποιούν τα αυθαίρετα και να κάνουν τα στραβά μάτια σε κατασκευαστικές αυθαιρεσίες. Κάπως έτσι σηκώθηκαν αυτοί οι πολύώροφοι τάφοι.

Ήδη ο ένας εκ των προέδρων πήγε στους σεισμόπληκτους που δεν είναι και λίγοι (κάπου 13 εκατομμύρια) και τους είπε ότι σε ένα χρόνο θα έχουν ξαναχτιστεί όλα. Τι αξία έχει ένα καινούργιο σπίτι χωρίς τους ανθρώπους του, τις μυρωδιές, τα αντικείμενα που έφτιαχναν αυτό που λέμε ζωή; Πώς είναι να ξαναρχίζεις τη ζωή σου έχοντας χάσει όλες τις αναμνήσεις σου; Πού πήγαν οι φωτογραφίες, τα οικογενειακά κειμήλια, εκείνες οι ζωγραφιές πάνω στο ψυγείο; Πέθαναν χιλιάδες, αλλά θα αργοπεθαίνουν εκατομμύρια. Θα υπάρχουν σκιές που για μια στιγμή θα νιώθουν τυχερές που επέζησαν και την άλλη τύχης που δεν πέθαναν.

Οι ηγέτες και των δύο χωρών που πλήγηκαν από τους σεισμούς διέπραξαν **ύβριν** προς τους πολίτες τους, τους γείτονές τους, και τη διεθνή κοινότητα και παραβίασαν γραπτούς και άγραφους νόμους που έχουν διαμορφώσει αυτό που ονομάζουμε Διεθνές Δίκαιο.

Ηλίας Νέλλας

Ανάσταση 2022

Καλή Ανάσταση

Οι ευχές του Δ.Σ. του Συλλόγου προς συγχωριανούς και φίλους

Πρότυπα ναι, αλλά τι πρότυπα;

«**Τ' είναι θεός; τι μη θεός; και τι τ' ανάμεσό τους;***»

Κ. Π. Καβάφης, «**Ελένη**»

Ποιος είναι αυτός που ρυθμίζει τις ζωές μας; Για ποιον λόγο η σύγχρονη γενιά επηρεάζεται τόσο από την «εικόνα», από τους τράπερς, από τους ράπερς, από τους τικ-τόκερς, από τους όποιους influencers; Ποια είναι τα άτομα που γίνονται πρότυπα και γιατί ένας Τεντόγλου που απέδειξε τις αξίες του μπροστά στους κριτές δεν αποτελεί παράδειγμα αξιοπρέπειας και στάσης ζωής για τη μεγάλη μάζα των νέων;

Αρχικά, ας προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε την ανάγκη ύπαρξης προτύπων για τους νέους διαχρονικά και κατόπιν ας εστιάσουμε στους χώρους από τους οποίους συνήθως οι ίδιοι αντλούν τα είδωλά τους.

Με μια πρώτη ανάγνωση η βασική αιτία ύπαρξης προτύπων έγκειται στο γεγονός ότι οι νέοι έχουν ανάγκη να πιστέψουν σε κάτι και να στηριχτούν σε αυτό. Με αυτό εννοούμε ότι τα νεαρά άτομα εκ φύσεως αναζητούν τον δρόμο τους, ψάχνουν στηρίγματα, έναν οδηγό, μία πυξίδα που θα τους βοηθήσει να ξεπεράσουν τη δύσκολη διαδικασία της διαμόρφωσης του χαρακτήρα τους και της ταυτότητάς τους. Η ύπαρξη ανθρώπων που λειτουργούν καθοδηγητικά με τη συμπεριφορά τους είναι γι' αυτούς επομένως μια κάποια λύση, ειδικά όταν οι πρώτοι έχουν μεγάλη απήχηση στους συνομηλικούς τους. Σε συνδυασμό μ' αυτό μια ακόμη αιτία προσκόλλησης σε πρότυπα είναι η επιθυμία των νεαρών να μοιάσουν σ' ένα άτομο με περιοπτη κοινωνική θέση και να καταξιωθούν ακολουθώντας έναν παρόμοιο δρόμο. Πράγματι, αυτό που συμβαίνει κατά κόρον στην εποχή μας είναι η πλειονότητα των νέων να ακολουθεί ως παράδειγμα τα άτομα που στη ζωή τους με τον έναν ή τον άλλον τρόπο έχουν καταφέρει να είναι αναγνωρίσιμα και επιτυχημένα.

Ένας άλλος παράγοντας θα μπορούσε να είναι κι ο εντυπωσιακός τρόπος με τον οποίο προβάλλονται ορισμένοι άνθρωποι από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Δικτύωσης ή από τον Κινηματογράφο. Πιο αναλυτικά, τα διάφορα μέσα επικοινωνίας υπερπροβάλλουν την προσωπική ζωή ατόμων που θεωρούνται επιτυχημένα δημιουργώντας συχνά μια ψεύτικη πραγματικότητα γύρω από το όνομά τους, με αποτέλεσμα η ασύδοτη ζωή γεμάτη λούσα κι αστραφτερά αυτοκίνητα να γίνεται τελικά το μόνιμο αντικείμενο συζήτησης κι αναφοράς. Από την άλλη, ο έντιμος κι αξιοπρεπής, λιτός κι ανι-

διοτελής βίος που διάγουν άνθρωποι που έχουν πετύχει σπουδαία έργα πλην όμως στέκουν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας καθόλου δε φαίνεται να ενδιαφέρει την πληθώρα των σημερινών νέων.

Έτσι, αυτό που παρατηρείται σήμερα είναι οι νέοι να ψάχνουν να βρουν το ειδώλό τους σε έναν μακρόκοσμο απάτης, σ' ένα πουκάμισο αδειανό» που λέει εύστοχα ο ποιητής, σ' ένα αστέρα διάττοντα, εφήμερο που ελάχιστα ηθικές αξίες έχει να επιδείξει στα πλήθη που τον ακολουθούν. Αστέρες που η ζωή τους είναι συνυφασμένη με τις πολυτελείς απολαύσεις, τα ακριβά ρούχα, τις εξαρτήσεις, τη φήμη του «κακού παιδιού», τις υβριστικές φράσεις, τις ατάκες που σε δεδομένη φάση «έγραψαν ιστορία» -κι αυτό τουλάχιστον για ένα πλήθος ρηχών κι επιφανειακών ανθρώπων. Αν μάλιστα, διερευνησει κανείς στατιστικά τη λίστα των επώνυμων προτύπων που μιμείται η σημερινή νεολαία θα διαπίστωνε δίχως άλλο ότι ο χώρος της πολιτικής, της επιστήμης και εκείνος των επιχειρηματιών ή της Εκκλησίας δε φαντάζει ιδιαίτερα οικείος και δημοφιλής σε σχέση με τον χώρο των καλλιτεχνών και της άθλησης από τους οποίους συνυψέστερα φαίνεται να αντλούν τα πρότυπά τους οι σύγχρονοι νέοι.

Το αποτέλεσμα είναι βέβαια, μη υγιή πρότυπα να ρυθμίζουν τη ζωή μας σε τέτοιο βαθμό μάλιστα, που οι μεγαλύτεροι σε ηλικία συχνά αναγκάζονται να αναφωνούν σε βάρος της γενιάς μας πως «κάθε πέρσι και καλύτερα» ή πως «πάμε από το κακό στο χειρότερο». Κι έγκειται σ' εμάς, τους εκπροσώπους αυτής της τάξης να δείξουμε τον προβληματισμό μας προς ό,τι μας πλασάρεται, να χρησιμοποιήσουμε την κριτική μας σκέψη και να επιλέξουμε το αληθινά καλό πρότυπο από το κίβδηλο, μολονότι πιο φανταχτερό, πρότυπο της μάζας. Είναι στο χέρι μας να δώσουμε ένα δυνατό μάθημα σε όσους νομίζουν ότι μπορούν να μας ορίζουν μέσα από την ψεύτικη εικόνα τους. Διαλέγουμε την επιτυχία μεν, αλλά την επιτυχία των ανθρώπων εκείνων που αύριο μεθαύριο θα μπορούμε να πούμε στα παιδιά μας με περηφάνια ότι θαυμάζαμε.

Αποστόλης Σταυριανάκης Α2 Λυκείου

* πρόκειται για μετάφραση στίχου του Ευριπίδη (Ελένη, 1137): «ό,τι θεός ή μη θεός ή το μέσον, τις φησ' ερευνήσας βροτών...» δηλ. ποιος άνθρωπος μπορεί να βρει και να πει τι είναι θεός κτλ.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Μήτσος) ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (1894 - 1983)

Ο αείμνηστος Δημήτριος Παπανικολάου - ένας αυτοδημιούργητος και δυναμικός συντοπίτης μας - με απaráμιλλη αφηγηματική και περιγραφική δύναμη, με λιτότητα και απλότητα μας μεταφέρει στον τρόπο ζωής ενός ολόκληρου, σχεδόν, αιώνα - του 20ού - από τις αρχές του μέχρι το 1975, ενός τρόπου σκληρού μεν αλλά ταυτόχρονα και ανθρώπινου.

Είναι ένα ντοκουμέντο μιας εποχής με ευρύτερες αναφορές σε απανωτές γενεές των πρόσφατων προγόνων μας. Μας προσφέρει ανάγλυφα μια εποχή με τους ανθρώπους της, τις μεταξύ τους σχέσεις, τους αγώνες και τις αγωνίες τους, τους θριάμβους και τις κακοτυχίες τους. Καταγράφει το μεγαλείο του καιρού του και αποτελεί ένα λαογραφικό-ηθογραφικό κείμενο. Απολαύστε το!

20ή συνέχεια

Επιστροφή στα στρατιωτικά καθήκοντα και σε ...επιχειρήσεις

Καιρός ήταν να επιστρέψω στη μονάδα μου, στο λόχο Πολυβόλων υπό τον λοχαγό Δροσόπουλο, και στις υποχρεώσεις μου. Ήταν 1915

και είχε γίνει και επιστράτευση εν όψει του ευρωπαϊκού πολέμου που είχε κηρυχθεί το 1914.

Συνέχεια στην 2η σελ.

Πολίτης είναι: ο **ικανός να κυβερνήσει και να κυβερνηθεί**. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

Κοινωνικά

Έφυγαν από κοντά μας

Ελένη Σακελλάρη σύζυγος Ηλία
(Λάρισα 1925 – Αθήνα 2023)

Η Ελένη Σακελλάρη μεγάλωσε στη Λάρισα όπου το 1951 γνώρισε και παντρεύτηκε τον συγχωριανό μας Ηλία Σακελλάρη. Απέκτησαν δύο κόρες τη Ματίνα και τη Μαρία. Ευτύχησε να μεγαλώσει τρία εγγόνια και ένα τρισέγγονο. Εζησε ήρεμα και ευτυχισμένα μέχρι τα βαθιά της γεράματα. Αιώνια η μνήμη της.

«Από τη μητέρα, γιαγιά, προγιαγιά μας θα θυμόμαστε για πάντα την απέραντη αγάπη, φροντίδα και υπομονή.

Σε ευχαριστούμε για όσα έκανες!

Να δώσεις φιλία στον παππού.

Θα σε αγαπάμε για πάντα!»

Οι εναπομείναντες

Αγορή Σακελλάρη-Αδάμ
(Ροβολιάρη 1941 – Τραγάνη 2023)

Η Αγορή Σακελλάρη του Αθανασίου γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Ροβολιάρη. Στα 23 της χρόνια γνώρισε και παντρεύτηκε τον Ιωάννη Αδάμ και εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα. Απέκτησαν δύο παιδιά, τον Νίκο και την Παναγιώτα και έξι εγγόνια. Στα τελευταία χρόνια της ζωής της ταλαιπωρήθηκε. Απεβίωσε ειρηνικά στο σπίτι της.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εκφράζει προς τους οικείους τους τα ειλικρινή συλλυπητήριά του.

Ροβολιαρίτικα Νέα

Τρίμηνη Έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Πολιτιστικός Σύλλογος Ροβολιαριτών
Έδρα: Ροβολιάρη Φθιώτιδας
Γραφεία: Ταγιαπιέρα 3-5 Αθήνα Τ.Κ. 11525
Τηλ.: 210 6716 715 και 69 44 60 31 63
Α.Φ.Μ.: 090085976 • Δ.Ο.Υ.: Λαμίας
Εκδότης-Διευθυντής: Ηλίας Νέλλας
Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου

Διοικητικό Συμβούλιο

(14 Αυγούστου 2021 έως 14 Αυγούστου 2024)
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Νέλλας Βασίλειος, Σερ. +30 2103644051
+30 6944797224
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ρίζος Δημήτριος, Παντ. +30 6937579712
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Νέλλας Ηλίας, Δημ. +30 2106716715 & +30 6944603163
ΤΑΜΙΑΣ: Σπυρόπουλος Ιωάννης, Γεωργ. +30 6932545493
ΕΦΟΡΟΣ: Σακελλάρης Δημήτριος, Κων. +30 6909213453
ΜΕΛΗ: Αναγνώστου Αθανάσιος, Ιωάν., Δημ. Σχέσεις +30 6985560970
Πισσώνης Πέτρος, Νικ., Νεολαία +30 2410625737-6978142781

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διορθώσεις-εκτύπωση:

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες ΚΑΡΠΟΥΖΗ

Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ιλιον 131 21 • Τηλ.: 210 2619003

e-mail:karpouzi@otenet.gr

Ενημέρωση

- Τα ενυπόγραφα κείμενα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και το ύφος γραφής των συγγραφέων τους. Διατηρείται όμως το δικαίωμα συντόμευσης εκτεταμένων κειμένων.
- Τα υπόλοιπα κείμενα είναι ευθύνη της Σύνταξης και του Δ.Σ.
- Οι συνδρομές να στέλνονται στον ταμία του Συλλόγου.
- Η εφημερίδα δέχεται διαφημίσεις.
- Για να δημοσιευτούν: Γάμοι, Βαπτίσεις, ή άλλες κοινωνικές ειδήσεις **χρειάζεται** γραπτή ενημέρωση.
- Για αλλαγή της διεύθυνσής σας, ενημερώνετε απευθείας τις εκδόσεις **Καρπούζη**, ή οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ.

• Παρατηρούνται επιστροφές. Βοηθήστε μας να σας ενημερώνουμε.

Η συνδρομή σας είναι η δύναμή μας

Στείλτε τη συνδρομή σας στον ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ: ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: 825/001976-35 ή GR94 0110 8250 0000 8250 0197 635 από οποιαδήποτε άλλη Τράπεζα ή απευθείας στον Ταμία, τον Πρόεδρο, τον Γραμματέα όταν τους συναντάτε, ή στην Ουρανία Ρίζου στο χωριό ή κατά τις συναντήσεις μας: Λαϊκό Πανηγύρι και Συνεστίαση.

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Εδώ θα καταχωρούνται ΟΛΕΣ οι δωρεές (παλαιότερες και πρόσφατες) για να έχουμε όλοι μας μια συνολική εικόνα.

Στη μνήμη Παντελή Κων. Δημητρίου:	οι Γονείς του ..... 1.000€
	οι Δημήτρης και Νίκος Μίχος ..... 100€
	οι Ανδρέας, Νίτσα, Ντίνα και Βασίλης Ρίζος ..... 100€
	η Κατίνα Ρίζου-Ευθυμίου και ο Αλέξανδρος Ευθυμίου ..... 50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου ..... 50€
Στη μνήμη Κωνσταντίνου Δημ. Σκαμάγγη:	ο αδελφός του Αθανάσιος Σκαμάγγης ..... 50€
Στη μνήμη Στέργιου Λιάτσου:	η οικογένεια Βασιλείου και Ελένης Σκαμάγγη ..... 50€
	ο Αθανάσιος Δημ. Σκαμάγγης ..... 50€
	η Αργυρώ Κοτρωνιά ..... 100€
	η Αγγελική Γεωργοπούλου ..... 50€
Στη μνήμη Τζων Γιαννακόπουλου ΗΠΑ:	οι Ρίζος Ανδρέας, Βασίλης, Ντίνα, Νίτσα ..... 200€
	οι Αλέκος Ευθυμίου και Κατίνα Ρίζου-Ευθυμίου ..... 50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου ..... 50€
Στη μνήμη Παντελή Ρίζου:	οι Πολιτικοί Συνταξιούχοι Νομού Φθιώτιδας ..... 50€
	ο αδελφός του Χρήστος Ρίζος ..... 50€
	τα αδελφία του Αλέξανδρος και Κατίνα Ευθυμίου ..... 50€
	στον αξέχαστο φίλο του ο Απόστολος Παπαγιάννης ..... 50€
	η οικογένεια Βασιλείου Σκαμάγγη ..... 50€
	η Βούλα Μπότσικα ..... 100€
	ο Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα, Βασίλης ..... 200€
	η Γεωργία Ευθυμίου-Πατάκη ..... 200€
	τα παιδιά του Δημήτρης και Ουρανία ..... 200€
	η αδελφή του Κατίνα και ο Αλέκος Ευθυμίου ..... 100€
	ο Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα και Βασίλης ..... 100€
	η ανιψιά του Γεωργία Ευθυμίου-Πατάκη ..... 100€
	οι Σάκης και Δήμητρα Τριβιζιά ..... 50€
	ο Θανάσης Σκαμάγγης ..... 50€
	ο Γιώργος Ζιαγγουβάς ..... 50€
	ο Γιώργος Αθαν. Κοτρωνιάς ..... 20€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου ..... 50€
	ο Τζίμης και η Μάρσι Φελάι ..... 50€
	ο Δημήτρης Ρίζος και η Σταυρούλα Ρίζου ..... 50€
Στη μνήμη Κώστα Γεωργίου Μπούκα:	ο Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα, Βασίλης ..... 100€
	οι Νίκος και Χαρούλα Δήμου ..... 50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου ..... 50€
Στη μνήμη Αλέξανδρου Παναγιώτου η αδελφή του Ερασμία Παναγιώτου-Aderson ..... 500€	
Στη μνήμη Ερασμίας Παναγιώτου-Aderson: ο Κωνσταντίνος Αθ. Νέλλας (250€+130€) ..... 380€	
	η Αριστέα Κολιολιού ..... 100€
Στη μνήμη Ευάγγελου Καλατζή: η σύζυγός του Σοφία Καλατζή ..... 250€	
Στη μνήμη Αικατερίνης Παπαθεοδώρου-Μητσοπούλου, η κόρη της Γεωργία Μητσοπούλου ..... 60€	

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Αναγνώστου Ηλίας Κων., Αθήνα ..... 20€
Αναγνώστου Ηλίας, Σουσουλιάς ..... 50€
Βιδάλης Βασίλης, Αθήνα ..... 20€
Γώγος Απόστολος Δημ., Αθήνα ..... 20€
Κυριακάκη Ειρήνη, Πειραιάς ..... 30€
Κυριακάκης Τάκης, Πειραιάς ..... 30€
Νέλλας Παναγιώτης, Αθήνα ..... 20€
Νικολάου Γεώργιος, Γέρακας Αττικής ..... 20€
Παπαθανασίου Γιάννα, Αθήνα ..... 20€
Παπαθεοδώρου Κωνσταντίνος Δημ., Αθήνα ..... 20€
Παπαθεοδώρου Μαριλένα, Αθήνα ..... 20€
Παπαθεοδώρου Φωτεινή Δημ., Αθήνα ..... 20€
Ρίζος Δημήτριος Παντ., Λαμία ..... 20€
Σκαμάγγης Βασίλειος Δημ., Αθήνα ..... 25€
Σκαμάγγης Δημήτριος Βασίλ., Αθήνα ..... 25€

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΜΑΣ

Δεν βρέθηκαν συνδρομές για την περίοδο 2/1/2023 μέχρι 3/4/2023.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: είναι σημαντικό να θάξετε και το πατρώνυμο για να μην μπερδευόμαστε με τις συνωνυμίες μια και υπάρχουν πολλές στο χωριό μας.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Λουκία Γιαννέλη-Χατζή ..... 100€
«Στη μνήμη του αγαπημένου μου θείου Φώτη Γιαννέλη που στα δύσκολα χρόνια υπήρξε για μένα δεύτερος πατέρας».

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΑΦΕΝΕΙΟ: ΟΥΡ. ΡΙΖΟΥ 22360-92818

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ: Τηλ. & FAX: 22 360-92 877
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ: 22 360-22 222
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ 22 360-22 775
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: 22 360-22 213
ΓΥΜΝΑΣΙΟ: 22 360-22 314
ΛΥΚΕΙΟ: ..... 22 360-22 555 & 22 360-23 481
ΔΑΣΟΝΟΜΕΙΟ: 22 360-22 236
ΔΕΗ: ..... 22 360-22 247 Βλάβες 22 360-23 677
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: 22 360-22 122
ΙΚΑ: 22 360-22 242
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ: 22 363-50 000
ΚΤΕΛ: 22 360-22 553 ..... ΤΑΞΙ: 22 360-22 441
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ: ..... 22 360-23732 - 23 733-22 299
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: 22 360-22 319
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ: ..... 22 360-22 225 & 23 700
ΛΟΥΤΡΑ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟΥ: ..... 22 360-22 510 & 22 518
ΤΑΒΕΡΝΑ: Παπαθεοδώρου Νίκος 22 360-22 937
ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ: Αργυρίου Βασ. 22 360-22 240
Βασιλείου Χρήστος 22 360-22 671
Κελεσιάδου-Κούτρα Ευσ. 22 360-22 766
Λαμπρακόπουλος Χαρ. 22 360-22 384

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ: έδρα Σπερχειάδα

Ιστότοπος Δήμου: www.dimosmakrakomis.gov.gr

Τηλεφωνικό Κέντρο: για όλες τις Υπηρεσίες 22 363-50 200
Δήμαρχος: Γραφείο (κ. Γκόλφη) ..... 22 363-50 250 - F 50 202
Δημοτικό Συμβούλιο: ..... 22 363-50 201 - F 50 221
Νομική Υπηρεσία: 22 363-50 208
Τεχνική Υπηρεσία: ..... 22 363-50213 & 50 258 & 252 & 255
Διευθυντής: ..... 22 363-50 210 - F 22 363-50 211
ΚΕΠ: ..... 22 363-50 222 & 223 & 224 F 226
ΚΕΦ: 22 363-50 218
Αντιδήμαρχοι, Σπερχειάδα: ..... 22 363-50 243 & 245
Δημοτική Ενότητα Μακρακώμης: 22 363-50 100
Αντιδήμαρχος Ενότητας Μακρακώμης: 22 360-23 450
Δημοτική Ενότητα Αγίου Γεωργίου: ..... 22 363-50 308 & 309
Αντιδήμαρχος Ενότητας Αγίου Γεωργίου: 22 363-50 313
Δημοτολόγιο (Σπερχειάδα): 22 363-50 228
Δημοτολόγιο - Ληξιαρχείο: ..... 22 363-50 227 - F 50 229
Πρωτόκολλο (Σπερχειάδα): 22 363-50 230
Οικονομική Υπηρεσία: ..... 22 363-50 233 & 231 & 232
Ταμειακή Υπηρεσία: ..... 22 363-50 241 F 22 363-50 240
Βοήθεια στο σπίτι: 22 363-50 216
Κοινωνική Προστασία: ..... 22 360 45172 και F 45172

Οι διαφορές μας με τους Τούρκους

Παλιότερα είχαμε θάψει μια σειρά κειμένων με τον παραπάνω τίτλο για ενημέρωση των αναγνωστών μας.

Ωστόσο τώρα τελευταία οι Τούρκοι το έχουν παρακάνει. Μιλούν για το Αιγαίο και τις διαφορές μας όπως ο Καραγκιόζης: «τα δικά μου, δικά μου και τα δικά σου, δικά μου».

Η επιστολή που ακολουθεί απαντάει όπως ταιριάζει στους Τούρκους και τη διεθνή Κοινότητα.

Οι υπογραμμίσεις με έντονα γράμματα είναι δικές μας

Το κείμενο της ελληνικής επιστολής προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες

Νέα Υόρκη, 27 Ιουλίου 2021
Εξοχότατε,

Αναφερόμενοι στην επιστολή του μόνιμου αντιπροσώπου της Τουρκίας στα Ηνωμένα Έθνη, υπ' αριθ. A/75/961-S/2021/651, με ημερομηνία 13 Ιουλίου 2021, που απευθύνεται στην εξοχότητά σας, επιθυμούμε να υπογραμμίσουμε τα εξής:

Κατ' αρχάς, τα επιχειρήματα που περιέχονται στην παραπάνω τουρκική επιστολή ότι η κυριαρχία επί των ελληνικών νησιών του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου παραχωρήθηκε στην Ελλάδα με τη Συνθήκη της Λωζάννης της 24ης Ιουλίου 1923 και τη συνθήκη των Παρισίων της 10ης Φεβρουαρίου 1947 «... υπό τον ειδικό και αυστηρό όρο να παραμείνουν αποστρατικοποιημένα» είναι όχι μόνο προδήλως αβάσιμα και ατεκμηρίωτα, αλλά και νομικά και ιστορικά εσφαλμένα. Για άλλη μία φορά επιθυμούμε να επαναλάβουμε ότι η κυριαρχία επί των νήσων, νησίδων και βράχων του Αιγαίου παραχωρήθηκε οριστικά και άνευ όρων στην Ελλάδα με τις παραπάνω Συνθήκες και οποιαδήποτε ερμηνεία ενάντια στο γράμμα και το πνεύμα αυτών των θεμελιωδών Συνθηκών θα ισοδυναμούσε με μη εξουσιοδοτημένη προσπάθεια μονομερούς αναθεώρησης και τροποποίησής τους.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Όσον αφορά τη Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης της 24ης Ιουλίου 1923, θα πρέπει να τονιστεί ότι η κυριαρχία της Ελλάδας επί των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου επικυρώθηκε επίσημα με το άρθρο 12 της Συνθήκης, η ελληνική κυριαρχία επί των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, δεν υπόκειται σε **οποιαδήποτε υποχρέωση**, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε υποχρέωσης αποστρατικοποίησής τους.

2. Επίσης στο άρθρο 13 της ίδιας Συνθήκης **δεν υπάρχει καμία αναφορά στους όρους «αποστρατικοποιημένη», «αποστρατικοποίηση» ή «καθεστώς αποστρατικοποίησης»** - αντίθετα, το εν λόγω άρθρο κάνει αναφορά σε συγκεκριμένους στρατιωτικούς περιορισμούς και μόνο σε σχέση με τέσσερα νησιά του Αιγαίου, δηλαδή τη Μυτιλήνη, τη Χίο, τη Σάμο και την Ικαρία.

Επιπλέον, το γεγονός ότι τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου θεωρούνται ψευδώς στην ανωτέρω επιστολή ως «κείμενα στην προέκταση» της ηπειρωτικής χώρας της Μικράς Ασίας και ως συνδεδεμένα με την «άμυνα και ασφάλεια» της τελευταίας, είναι ενδεικτικό της πρόθεσης της Τουρκίας να αμφισβητήσει την κυριαρχία της Ελλάδας επί των εν λόγω νήσων.

3. Όσον αφορά ειδικότερα τα ελληνικά νησιά της Λήμνου και της Σαμοθράκης, πρέπει να τονιστεί ότι τα νησιά αυτά είχαν υπαχθεί σε καθεστώς αποστρατικοποίησης, μαζί με τα τουρκικά νησιά της Ίμβρου και της Τενέδου, δηλαδή το καθεστώς των Στενών, βάσει των άρθρων 4 και 6 της Συνθήκης της Λωζάννης του 1923 περί του καθεστώτος των στενών. Αυτό το καθεστώς αποστρατικοποίησης καταργήθηκε πλήρως, δεδομένου ότι η προαναφερθείσα Συνθήκη αντικαταστάθηκε στο σύνολό της από τη Συνθήκη του 1936 του Μοντρέ, η οποία ρυθμίζει το ίδιο θέμα. Συγκεκριμένα, το προοίμιο της εν λόγω Συνθήκης ορίζει ρητά ότι τα συμβαλλόμενα μέρη «on resolu de

substituer la presente Convention a la Convention signee a Lausanne le 24 juillet 1923». **Η Συνθήκη του Μοντρέ δεν προβλέπει την αποστρατικοποίηση ή οποιοδήποτε άλλο στρατιωτικό περιορισμό στα νησιά αυτά.**

Η Τουρκία έχει αναγνωρίσει επίσημα το κυρίαρχο δικαίωμα της Ελλάδας να στρατικοποιήσει τη Λήμνο και τη Σαμοθράκη, inter alia, με επίσημη επιστολή (αρ. 7894/65), με ημερομηνία 6 Μαΐου 1936, την οποία απηύθυνε ο τότε Τούρκος πρέσβης στην Αθήνα στον Έλληνα πρωθυπουργό, καθώς και με σχετική δήλωση που έκανε ενώπιον της τουρκικής Εθνοσυνέλευσης στις 31 Ιουλίου 1936 ο τότε Τούρκος υπουργός Εξωτερικών R. Aras με αφορμή την επικύρωση της Σύμβασης του Μοντρέ. Συνεπώς, δεν υφίσταται υποχρέωση αποστρατικοποίησης της Λήμνου και της Σαμοθράκης και, ως εκ τούτου, τα όποια επιχειρήματα περί του αντιθέτου είναι ψευδή και παραπλανητικά.

4. Όσον αφορά τα Δωδεκάνησα, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι **η Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων του 1947 με την Ιταλία παραχώρησε πλήρη και άνευ όρων κυριαρχία στην Ελλάδα επί αυτών και των παρακείμενων νησίδων.** Θα πρέπει επιπλέον να σημειωθεί ότι οι διατάξεις της εν λόγω Συνθήκης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την αποστρατικοποίηση, αποτελούν res inter alios acta και δεν μπορούν να επικαλεστούν από την Τουρκία, η οποία δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της εν λόγω συνθήκης. Αυτό επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 89 της ανωτέρω Συνθήκης, σύμφωνα με το οποίο **οι διατάξεις της δεν παρέχουν δικαιώματα και οφέλη σε κράτη που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της.**

5. Με βάση τα ανωτέρω, **η Ελλάδα απορρίπτει όλους τους τουρκικούς ισχυρισμούς που περιέχονται στην προαναφερθείσα επιστολή** σχετικά με την υποτιθέμενη «ουσιώδη παραβίαση των υποχρεώσεων της για αποστρατικοποίηση», καθώς και τους ισχυρισμούς ότι η κυριαρχία της Ελλάδας επί των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου εξαρτάται από την αποστρατικοποίησή τους, ως εντελώς αβάσιμους, αυθαίρετους και κακόπιστους. Στο σημείο αυτό, η Ελλάδα δεν μπορεί παρά να αδράξει την ευκαιρία να αναφερθεί στα πολυάριθμα περιστατικά παραβίασης του ελληνικού εναέριου χώρου πάνω, μεταξύ άλλων, από ελληνικά νησιά, από μη εξουσιοδοτημένα τουρκικά στρατιωτικά αεροσκάφη – οι πράξεις αυτές, ούτως ή άλλως παράνομες καθαυτές, παραβιάζουν inter alia τη σχετική απαγόρευση του σημείου (2) του άρθρου 13 της Συνθήκης Ειρήνης της Λωζάννης.

Η Τουρκία συνδέοντας αβάσιμα – με νομικούς όρους – τους ισχυρισμούς περί δήθεν αποστρατικοποίησης των ελληνικών νησιών, με το δικαίωμα των νησιών αυτών σε θαλάσσιες ζώνες, επιβεβαιώνει ότι επιχειρεί να αρνηθεί την υφαλοκρηπίδα και την αποκλειστική οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) των ελληνικών νησιών, σε αντίθεση με το άρθρο 121 παράγραφος 2 της UNCLOS, το οποίο αντικατοπτρίζει το διεθνές εθιμικό δίκαιο και το οποίο προβλέπει ρητά το δικαίωμα των νησιών σε όλες τις θαλάσσιες ζώνες. Οι προθέσεις αυτές έγιναν ακόμη πιο διαφανείς όταν η Τουρκία συνήψε

Συνέχεια στην 6η σελ.

Τι αναζήτησαν περισσότερο Ελληνίδες-Έλληνες στο διαδίκτυο το 2022 Στην κορυφή Ουκρανία, Ελλάδα και Ελισάβετ Από την Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, 16-01-2023

Με τον πόλεμο στην **Ουκρανία** να έχει συγκλονίσει τον κόσμο, δεν αποτελεί έκπληξη που το λήμμα για την Ουκρανία βρέθηκε να έχει τις περισσότερες αναζητήσεις στην ελληνική έκδοση της Wikipedia. Ξεπέρασε μάλιστα τις 700.000, αριθμός που συνιστά διαχρονικό ρεκόρ.

Στη δεύτερη θέση βρέθηκε το λήμμα για την **Ελλάδα**. Ένα λήμμα που σταθερά έχει υψηλή αναγνωσιμότητα στην ελληνική Wikipedia. Στην τρίτη θέση της λίστας με τα 25 δημοφιλέστερα λήμματα της ελληνικής Wikipedia βρέθηκε το λήμμα για την **Ελισάβετ Β'** του Ηνωμένου Βασιλείου. Ανέκαθεν συγκέντρωνε πολλές επισκέψεις. Ο θάνατός της, στις 8 Σεπτεμβρίου, εκτίναξε τις αναζητήσεις στη Wikipedia.

Άλλα σχετικά με την επικαιρότητα λήμματα που παρουσίασαν **εκτόξευση της αναγνωσιμότητάς τους ήταν αυτά για ΝΑΤΟ (#4), Ευρωπαϊκή Ένωση (#8), Ρωσία (#11), Βλαντίμιρ Πούτιν (#16) και Βολοντίμιρ Ζελένσκι (#19).**

Τα λήμματα Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου (#5) και Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου 2022 (#6) είχαν μεγάλη και σταθερή επισκεψιμότητα από τον Νοέμβριο και μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου στη διάρκεια των αγώνων στο Κατάρ.

Το λήμμα Άγιος Παΐσιος στη θέση #7 είχε μεγάλη αναγνωσιμότητα στην περίοδο που προβαλλόταν τηλεοπτική σειρά για τη ζωή του, με εβδομαδιαία άνοδο κάθε φορά που προβαλλόταν νέο επεισόδιο στο Mega.

Παρομοίως για τα λήμματα Γεώργιος Παπανδρέου (#9) και Κυβέλη (ηθοποιός) (#14). Η σχέση τους υπήρξε το story τηλεοπτικής σειράς, με την αναγνωσιμότητα των λημμάτων να αυξάνεται κάθε φορά που προβαλλόταν νέο επεισόδιο.

Η εκτίναξη της επισκεψιμότητας του λήμματος για την αντιπρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Εύα Καϊλή (#10) οφείλεται στη σύλληψή της, ενώ η άνοδος του λήμματος Γραμμή 3 (Μετρό Αθήνας) (#15) σχετίζεται με την επέκταση της γραμμής τον Οκτώβριο.

Wikipedia: Τα 25 πιο δημοφιλή λήμματα του 2022

Αρ.	Θέμα	Αριθμός επισκέψεων
1.	Ουκρανία	703.339
2.	Ελλάδα	697.779
3.	Ελισάβετ Β'	506.893
4.	ΝΑΤΟ	498.629
5.	Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου	378.621
6.	Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου 2022	370.024
7.	Άγιος Παΐσιος	312.788
8.	Ευρωπαϊκή Ένωση	290.754
9.	Γεώργιος Παπανδρέου	288.599
10.	Εύα Καϊλή	283.842
11.	Ρωσία	283.685
12.	Επέτειος του Όχι	269.473
13.	Α' Παγκόσμιος Πόλεμος	244.638
14.	Κυβέλη (ηθοποιός)	242.250
15.	Γραμμή 3 (Μετρό Αθήνας)	237.477
16.	Βλαντίμιρ Πούτιν	235.670
17.	Β' Παγκόσμιος Πόλεμος	231.795
18.	Ελληνική Επανάσταση 1821	229.875
19.	Βολοντίμιρ Ζελένσκι	228.344
20.	Κυριακή Προσευχή	228.196
21.	Πρωτάθλημα ποδοσφαίρου Ελλάδα	220.848
22.	Γιάννης Αντετοκούνμπο	216.117
23.	Κριστιάνο Ρονάλντο	207.331
24.	Κύπρος	206.341
25.	Μικρασιατική Καταστροφή	206.170

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

στο Ροβολιάρι κατοικία δύο επιπέδων με εσωτερική σκάλα, πλήρη επίπλωση και εξοπλισμό. Δύο υπνοδωμάτια στον άνω όροφο, ενώ στο ισόγειο υπάρχει σαλοτραπεζαρία, κουζίνα και μικρός ξενώνας. Θέα απεριόριστη στο καταπράσινο τοπίο. Τιμή λογική. Τηλ.: 210 5735937

Ετήσια συνεστίαση του Συλλόγου μας

Στη σκιά του κορωνοϊού το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να βρεθούμε, επιτέλους, όσοι αντέξαμε στις επιθέσεις του ιού και ξεπεράσαμε τον φόβο του συνωστισμού, στο γνωστό μας στέκι, την ταβέρνα «ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ» να τα πούμε από κοντά και να γευματίσουμε διασκεδάζοντας.

Η συμμετοχή δεν ήταν όπως των προηγούμενων χρόνων αλλά περίσσευε η διάθεση και το κέφι. Τα βλέπετε όλα στις φωτογραφίες που ακολουθούν.

Η Λούλα Σπυροπούλου παλιότερη Πρόεδρος, μεταξύ του Προέδρου Βασιλή Νέλλα και του Αντιπροέδρου Δημήτρη Ρίζου με το μικρόφωνο και το μαχαίρι καλωσορίζει και ετοιμάζεται να κόψει την βασιλόπιτα

Α. ΕΦΗΒΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ Η Οδύσσεια – οι Σειρήνες – η Ιθάκη

Για μερικούς η Οδύσσεια δεν είναι παρά μια ιδιοφυής αλληγορία της περιπλάνησης του Εφήβου κατά την αναζήτηση και απόκτηση ταυτότητας.

- Ποιος είμαι; Ποιες είναι οι ικανότητές μου; **Αυτοαντίληψη – Αυτογνωσία**
- Τι θέλω; Πού πηγαίνω; **Στόχοι – Σχέδια**
- Πώς θέλω αυτό που θέλω; Γιατί; **Σύστημα αξιών**

Στην Οδύσσεια-μύθο ο ήρωας βιώνει ακραίες καταστάσεις που άλλες ετεροκαθορίζονται και άλλες τις προκαλεί ο ίδιος δοκιμάζοντας τις αντοχές και τα έσχατα όριά του, μέσα στο πλαίσιο μιας παράτολμης συμπεριφοράς αυτοκαθορισμού η οποία σπρώχνει και τους εφήβους μας να κατευθύνονται από τον συναισθηματικό τους εγκέφαλο και να υιοθετούν την τάση να ενεργούν παρορμητικά και απερίσκεπτα. Έτσι ενώ ένα παιδί ή ένας ενήλικος μπορεί να νιώθει ευφορία όταν κινείται με πατίνια σε έναν πεζόδρομο, ο έφηβος θέλει να κάνει τολμηρά άλματα και ριψοκίνδυνους ελιγμούς για να νιώσει το ίδιο.

Οι ημέρες δύο συνομήλικων αγοριών είναι γεμάτες με μια αλυσίδα ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων: ποιος θα τρέξει γρηγορότερα, ποιος θα ανέβει ψηλότερα, ποιος θα κάνει μακρύτερο άλμα, ποιος θα...κατουρήσει μακρύτερα ή ψηλότερα.

Ο τρόπος που παίζουν διεγείρει τα κέντρα του εγκεφάλου που παράγουν ντοπαμίνη, κάτι που προσφέρει μαζική

σημαίνει ότι η χρήση ήταν ελεγχόμενη, ενταγμένη στην κοινωνική ζωή και τις εκφάνσεις της, με σαφή όρια και, συνεπώς, ασφαλής.

Η εμπειρία που είχαν οι Ευρωπαίοι στον Νέο Κόσμο με τον καπνό και την εθιστική νικοτίνη δείχνει ότι και οι γηγενείς Ινδιάνοι έτσι τη χρησιμοποιούσαν.

Οι εφηβικές αναζητήσεις και περιπλανήσεις είχαν πάντα στοιχεία πειραματισμού με ψυχοτρόπες ουσίες ή με πρόκληση των έσχατων ορίων τους.

Η διαφορά με το σήμερα βρίσκεται στο στοιχείο της δυνατότητας μεμονωμένων, πλέον, ατόμων να προμηθεύονται και να χρησιμοποιούν διάφορες ψυχοτρόπες ουσίες – αλκοόλ, νικοτίνη, καφεΐνη, ηρεμιστικά ή ναρκωτικά – για προσωπικούς, ψυχολογικούς λόγους. Αυτό έχει ήδη οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη χρήση και εξάρτηση, αφού, στην ατομική χρήση, η ομάδα των συντρόφων αδυνατεί να λειτουργήσει στηρικτικά ή αποτρεπτικά είτε γιατί απουσιάζει είτε γιατί τα μέλη της έχουν και εκείνα το ίδιο πρόβλημα.

Ο Οδυσσεύς και οι Σειρήνες, έργο του Γιάννη Γαϊτή, Εθνική Πινακοθήκη

επιβράβευση, οπότε τα παιδιά νιώθουν καλά και θέλουν να κάνουν περισσότερα.

Αυτό εξηγεί και την τάση τους να αγαπούν ταινίες τρόμου, να εξερευνούν «στοιχειωμένα», σκοτεινά και δυσπρόσιτα κτήρια και να παροτρύνουν τους συνομηλικούς τους σε παρακινδυνευμένες συμπεριφορές και δράσεις. Έτσι γίνεται επικίνδυνο μείγμα μια παρέα εφήβων που παίρνει κρυφά το αυτοκίνητο της Μαμάς για βόλτα με την πιθανότητα να καταλήξουν στο ...Κ.Α.Τ. Και στο τέλος όλοι εκφράζουν την απορία τους: «Μα δεν είχε κάποιος λίγο μυαλό;». Όλοι είχαν, αλλά ο εγκέφαλός τους ήταν σε υπερδιέγερση!

Στο επεισόδιο με τις Σειρήνες ο Οδυσσεύς αποζητά την πρόκληση να ακούσει το σαγηνευτικό μα ταυτόχρονα θανάσιμο τραγούδι τους. Φροντίζει, όμως να βγει αλώβητος από αυτήν την εμπειρία. Ορίζει τους συντρόφους του άγρυπνους φρουρούς της ακεραιότητάς του, αλλά και μάρτυρες μιας εκ του ασφαλούς βίωσης ακραίας εμπειρίας.

Οι άνθρωποι, από τα πανάρχαια χρόνια κατέφευγαν σε πειραματισμούς με ψυχοτρόπες ουσίες. Τότε, όμως, η χρήση τους γινόταν συλλογικά και πάντοτε στα πλαίσια οργανωμένων τελετών θρησκευτικού ή κοινωνικού χαρακτήρα. Αυτό

Ο ατομικισμός, η ανασφάλεια, ο καταναλωτισμός, ο ευδαιμονισμός ή η μίμηση και η ρευστότητα αξιών και ρόλων έχουν δημιουργήσει το ψυχολογικό υπόβαθρο για ατομική χρήση και εξάρτηση.

Σήμερα η προσφυγή σε ψυχοτρόπες ουσίες συνδέεται είτε με άμεση ανακούφιση και καταπολέμηση του άγχους και της μοναξιάς, είτε με την ψευδαίσθηση μιας εσωτερικής ηρεμίας και απόλαυσης.

Επομένως, αυτό που θα έπρεπε να μας απασχολεί είναι η εξάλειψη των αιτιών και όχι η καταστολή της χρήσης.

Στο δύσκολο αυτό παιχνίδι μπαίνουν, δυστυχώς, και οι νέοι μας. Έτσι, για γονείς και σχολείο, αυτό θα μπορούσε να μεταφραστεί ως εξής: **πώς μπορούμε να έχουμε παιδιά τα οποία να προσπαθούν να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις δυσκολίες και τα προβλήματα που ανακύπτουν και όχι να τα προσπερνούν με ψευδαισθήσεις.**

Αυτό προϋποθέτει ότι φροντίζουμε απ' αρχής να στηρίζουμε τα παιδιά να έχουν εμπιστοσύνη στη ζωή, στους γύρω τους, μα πάνω από όλα στον ίδιο τους τον εαυτό.

Η πρόληψη αρχίζει από τη γέννηση
Η συνολική στάση των γονέων και του *Συνέχεια στην 7η σελ.*

Το γέλιο στη ζωή μας

**«Γέλα καρδιά μου γέλα
βρες χρόνο να γελάς
αυτό είναι η μουσική της ψυχής»**
Γιάννης Ρίτσος

Αυτά λέει ο Γιάννης Ρίτσος για το γέλιο και ο λαός μας συμπληρώνει:

**«Χαρά σ' εκείνον που γελά
με τα παθήματά του
που κάνει γλέντι τον καημό
χορό τα θημάτά του». Και...
«Όσοι ξέρουν να γελούν
πολλά χρόνια θα ζήσουν». Και ακόμη ...
«Χαρά στον νιο που νοιάζεται
στον γέρο που γελάει».**

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι ο **Γέλωτας** ήταν δώρο της θεάς Αφροδίτης προς τους ανθρώπους.

Ο Λυκούργος είχε ιδρύσει στη Σπάρτη **νόο που λεγόταν Γέλωτας.**

Ο Ιπποκράτης **πίστευε στη θεραπευτική αξία του γέλιου.**

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη ο άνθρωπος είναι το μόνο γελαστικό ζώο.

Ο Μαϊάνδρος λέει: **«Αυτός που σε κάνει να γελάς σε βοηθά να ζήσεις».**

Ο Σαίξπηρ υποστήριζε: **«Όσο γελάμε, τίποτα δεν χάθηκε».**

Το χαμόγελο κάνει την εμφάνισή του την πρώτη εβδομάδα της ζωής μας, συνήθως μετά το φαγητό.

Το χαμόγελο γίνεται γέλιο μεταξύ του 4ου και 5ου μήνα της ζωής μας.

Τα παιδιά γελούν συνεχώς, χωρίς ιδιαίτερο λόγο, με οτιδήποτε τους φαίνεται αστείο. Έχει υπολογιστεί ότι γελούν 300 φορές την ημέρα.

Στην εφηβεία, και στην προσπάθεια να δείξει ο νέος ότι μεγάλωσε, ξεχνά να γελά.

Από μελέτες έχει διαπιστωθεί ότι: ο άνθρωπος των 20-30 χρόνων, γελά 30 φορές την ημέρα,

ο άνθρωπος των 30-40 χρόνων, γελά 24 φορές την ημέρα,

ο άνθρωπος των 40-50 χρόνων, γελά 16 φορές την ημέρα.

Οι στατιστικές λένε: το 1939 οι άνθρωποι γελούσαν κατά μέσον όρο 19 λεπτά την ημέρα, το 1982 έξι λεπτά την ημέρα, το 1990 μόνο τέσσερα λεπτά την ημέρα.

Όσο και να μην θέλουμε να το παραδεχτούμε, η αλήθεια είναι ότι ο σημερινός άνθρωπος έχει χάσει σε σημαντικό βαθμό την επαφή του με το γέλιο.

Αν παρατηρήσουμε γύρω μας, θα δούμε ότι οι γελαστοί άνθρωποι έχουν γίνει είδος υπό εξαφάνιση. Κανένας δεν αμφοισβητεί ότι δεν γελάμε πλέον τόσο συχνά όσο άλλοτε γιατί οι ρυθμοί που ζούμε είναι ταχύτατοι.

Η ζωή, όμως, είναι πολύ μικρή για να την περνάμε συνοφρυωμένοι και γεμάτοι αγωνίες. Το χαμόγελο διαρκεί από 2/3 του δευτερολέπτου μέχρι και 4 δευτερολέπτα.

Πρέπει να ξέρουμε ότι **το γέλιο είναι η μαγική συνταγή της ευζωίας.** Είναι ελιξίριο, φάρμακο που δεν γίνεται ποτέ φαρμάκι. Το γέλιο μπορεί να γίνει ο καλύτερος για να αλλάξει προς το καλύτερο η ζωή μας γενικώς.

Μπορούμε να πούμε ότι μια μέρα χωρίς γέλιο, είναι μια χαμένη μέρα. Το γέλιο είναι αυτό που δίνει στην καθημερινότητά μας κάποια άλλη διάσταση και αφαιρεί κάτι από το βάρος που σηκώνουμε στους ώμους μας.

Το γέλιο δεν κοστίζει τίποτα, είναι ένα αγαθό που δίνει αξία στην καθημερινότητά μας.

Το γέλιο πλουτίζει αυτόν που το δέχεται, χωρίς να φτωχαίνει αυτόν που το δίνει. Φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά.

Το γέλιο δεν μπορούμε να το κλείσουμε σε ένα μπουκαλάκι, ούτε να το κάνουμε χαπάκι και να το πούμε.

Μπορούμε, όμως, να μάθουμε να το προσφέρουμε στον εαυτό μας και στους γύρω μας.

Ο άνθρωπος σήμερα χρειάζεται να μάθει να γελά σε όλες τις φάσεις της ζωής του. Δεν σταματάς να γελάς επειδή γερνάς, αλλά γερνάς επειδή σταματάς να γελάς.

Με το γέλιο έχει ασχοληθεί σοβαρά η ιατρική επιστήμη τα τελευταία 50 χρόνια. Έχουν γίνει χιλιάδες δημοσιεύσεις σχετικές με τα ευεργετικά και θεραπευτικά αποτελέσματα του γέλιου. **Οι μελέτες έχουν καταλήξει στο ότι το γέλιο και το χαμόγελο είναι θαυμάσια γιατρικά και η φύση μας προσφέρει δωρεάν.** Γελώντας νιώθουμε

χαλάρωση, ηρεμία και συναισθηματική ευεξία, με το γέλιο γίνεται μια βιοχημική επανάσταση στον οργανισμό μας. Όταν γελάμε 400.000.000 πνευμονικές κυψελίδες μπαίνουν σε λειτουργία, δηλαδή τρεις φορές περισσότερες σε σχέση με τη συνήθη αναπνοή. Με το γέλιο έχουμε καλύτερη οξυγόνωση σε όλο τον οργανισμό μας. Όταν γελάμε, ο αέρας μέσα στα πνευμόνια μας κινείται με ταχύτητα που φτάνει τα 120 χιλιόμετρα την ώρα. Με το γέλιο, λοιπόν, έχουμε τη σωστή αναπνοή και ανακουφίζονται οι πονοκέφαλοι.

Το γέλιο συγχρονίζει τον εγκέφαλο και είναι η καλύτερη γυμναστική του.

Έχει διαπιστωθεί ότι ενισχύει το ανοσοποιητικό σύστημα που διαρκεί μέχρι 12 ώρες μετά το γέλιο.

Διαπιστώνουμε ότι λίγα λεπτά αφότου έχουμε γελάσει με την καρδιά μας, νιώθουμε ένα έντονο συναίσθημα χαλάρωσης. Δέκα λεπτά γέλιου, δημιουργεί στον οργανισμό μας αποτέλεσμα σαν να έχουμε κάνει 10 λεπτά σωματική άσκηση. Το σύνθημα, λοιπόν, μπορεί να είναι: «γελάτε γιατί χανόμαστε» και το αχ-αχ, να γίνει χα-χα-χα.

Το γέλιο είναι διαφορετικό σε κάθε άνθρωπο. Γελάμε με το χα-χα-χα, με το χο-χο-χο, με το χι-χι-χι, με το χου-χου-χου. Έχουμε γέλιο ευχάριστο, αυθόρμητο, ξεκαρδιστικό, σοκαριστικό, βεβιασμένο, σκληρό. Γελώντας αποκαλύπτουμε την προσωπικότητά μας. Ο Ντοστογιέφσκι έλεγε: «μπορούμε να κατα-

λάβουμε τον χαρακτήρα κάποιου πολύ καλύτερα από το γέλιο του, παρά μέσω μιας βαρετής ψυχολογικής εξέτασης. Πολλά νοσοκομεία στην Ευρώπη και Αμερική διαθέτουν χώρους για τη διασκέδαση των ασθενών. Η γελωθεραπεία είναι μια συνηθισμένη θεραπεία με τη χρήση γέλιου με σκοπό την αύξηση της συναισθηματικής ευεξίας και τη βελτίωση της υγείας. Οι Ναναζό, Ινδιάνικη φυλή, διοργανώνουν εορταστικό γεύμα για να γιορτάσουν το πρώτο γέλιο ενός μωρού. Τη γιορτή αυτή τη διοργανώνει το άτομο που απέσπασε το πρώτο γέλιο. Επίσης οργανώνουν θεραπευτικά φεστιβάλ γέλιου.

Πολλές αφρικανικές φυλές διοργανώνουν γιορτές χαράς και γέλιου. Οι Εσκιμώοι της Γροιλανδίας συνηθίζουν να λύνουν τις διαφορές τους με μονομαχίες γέλιου. Οι αντιμαχόμενοι κάθονται ο ένας απέναντι στον άλλο και τον αγώνα κερδίζει όποιος καταφέρει να κάνει τον αντίπαλό του να γελάσει.

Διάφορες φυλές της Ασίας χρησιμοποιούν το γέλιο για να ξερκίσουν το κακό. Το ίδιο έκαναν και διάφορες φυλές του Αμαζονίου και Ινδιάνοι της Βόρειας Αμερικής.

Με τι γελάμε; Μα φυσικά, με κάθε τι αστείο: με ανέκδοτα, με γελοιογραφίες, με γλωσσολογικές και αινίγματα, με παιχνίδια, με χιουμοριστικές ιστορίες.

Τα καρναβάλια που διοργανώνονται σε όλο τον κόσμο σκοπό έχουν να σκορπίσουν το γέλιο με τα δρώμενα.

Σκοπός των προγραμμάτων τους είναι να δείξουμε με απλό και πρακτικό τρόπο πώς να εντάξουμε το γέλιο στην καθημερινή μας ζωή. Το σύνθημά τους είναι: μην περιμένετε τους άλλους να φτιάξουν τη μέρα σας, να το κάνετε εσείς για εσάς.

Το γέλιο από το τίποτα είναι το πιο αθώο και καλοσυνάτο είδος γέλιου.

Οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν τη ζωή με τρία διαφορετικά επίπεδα του «ΕΓΩ». Μέσα μας, λοιπόν, κλείνουμε ένα «παιδί», έναν «ενήλικα» και έναν «γονιό». Σε όλα τα επίπεδα της ζωής δεν θα πρέπει να αφήσουμε το παιδί που έχουμε μέσα μας να χαθεί, διότι αυτό είναι εκείνο που θα μας φτιάχνει τη στενάχωρη καθημερινότητά μας, θα μας κάνει γελαστούς και χαρούμενους.

Ο Γιάννης Ρίτσος γράφει: «βρες χρόνο να είσαι παιδί, να νιώθεις αυθεντικά άνθρωπος».

Χρυσούλα Μακράκη

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- 1η. Το κείμενο το βρήκε στο διαδίκτυο και μας το έστειλε η Λαμπρινή Νέλλα-Κρητικιάκη.
- 2η. Το κείμενο είναι εμφανώς στηριγμένο στο βιβλίο του γιατρού Αλέξανδρου Λουπασάκη με τον τίτλο: «ΓΕΛΙΟ Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ», Εκδόσεις ΚΕΔΡΟΣ.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Μήτσος) ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (1894-1983)

20ή συνέχεια

Επιστροφή στα στρατιωτικά καθήκοντα και σε ...επιχειρήσεις

Συνέχεια από την 1η σελ.

Στη Λαμία είχαν μαζευτεί πολλοί έφεδροι και νέοι στρατεύσιμοι. Μαζί τους και ο αδελφός μου ο Βασίλης και όλοι οι συμπατριώτες συχναζάμε στο καφενείο του Μπαρμπαγιάννη, που ήταν στο επάνω μέρος της πλατείας Σιταγοράς, του σημερινού Πάρκου. Ήταν ωραίο καφενείο με μεγάλη αίθουσα. Εκεί παίζαμε χαρτιά όλα τα βράδια. Στον πάγκο του ταμείου καθόταν η κόρη του Μπαρμπαγιάννη που την κορτάριζε ο συγχωριανός μας και συμμαθητής μου στο σχολείο επιλοχίας Στρωματιάς. Την κατάφερε και τη στεφανώθηκε. Ήταν ωραίο παλικάρι. Μονιμοποιήθηκε στο στρατό και έφτασε μέχρι τον βαθμό του Ταγματάρχη.

Τότε ήρθε και ο αδελφός μου, ο Φώτης, από την Πόλη. Βλέποντας, τότε με την επιστράτευση, που είχε γεμίσει η Λαμία στρατό, με πολλή δουλειά στα καφενεία και τα εστιατόρια και γνωρίζοντας από τέτοια επαγγέλματα μας ήρθε η σκέψη να ανοίξουμε ένα εστιατόριο τύπου ταβέρνας. Αγοράσαμε, λοιπόν, ένα τέτοιο στα στενά που ήταν πολλές ταβέρνες, ήταν και σε καλή θέση και ο προκάτοχος ήταν καλός επαγγελματίας με πολύ καλή πελατεία. Με τα χρήματα που είχα φέρει από την Πόλη, με μερικά από την προίκα του Βασίλη και μερικά που είχε φέρει ο Φώτης, αγοράσαμε τα έπιπλα και τα μαγειρικά σκεύη και βάλαμε τον Φώτη μαζί με έναν ηλικιωμένο φίλο μας από την Πόλη, τον Σωτήρη Σερετάκη, και η δουλειά πήγαινε μια χαρά. Ελπίζαμε, όταν απολυθούμε από τον στρατό να μείνουμε εκεί.

Δυστυχώς, όταν αργότερα έληξε η φούρια της επιστράτευσης και έφυγαν οι μονάδες από την πόλη, έπεσαν απότομοι οι δουλειές. Σταμάτησαν τα πάντα στη Λαμία και η δουλειά στο μαγαζί μας. Έφυγε και ο Σωτήρης και έμεινε μόνος του ο Φώτης που δεν μπορούσε να το φέρει βόλτα μόνος.

Αναγκαστήκαμε να το κλείσουμε πουλώντας κακήν κακώς έπιπλα και εξοπλισμό κουζίνας. Κρατήσαμε μόνο 2-3 κατσαρόλες και τις έχουμε ακόμα για ενθύμιο, επειδή είναι χαλκωματένιες. Αργότερα απολύθηκε ο Βασίλης και μαζί με τον Φώτη πήγαν στο χωριό. Μερικούς μήνες αργότερα απολύθηκαν κι εγώ και πήγα στο χωριό.

Τότε, έτυχε μια ευκαιρία και αγοράσαμε από τα δικά μου χρήματα και από την προίκα του Βασίλη κάτι χωράφια που πουλούσε ο Τομανάς στου Φώτη το Μποστανί. Ήταν παραγωγικά κτήματα μακριά από το χωριό. Εκεί κάναμε δυο καλλιέργειες τον χρόνο: σιτάρι - καλαμπόκι ή σιτάρι - κριθάρι. Αυγατίσαμε και τα γελαδικά και πηγαίναμε καλά. Στις πόλεις η ζωή δεν ήταν καλή λόγω των αποκλεισμών των θαλασσών από τους συμμάχους.

Στο μεταξύ στρατεύτηκε ο Φώτης και μείναμε ο Βασίλης και εγώ να δουλεύουμε τα χωράφια μαζί με τα ζώα μας.

Σύντομα στον Διχασμό επικράτησε ο Βενιζέλος απέναντι στον Βασιλιά τον οποίο έδιωξε και έτσι η Ελλάδα μπήκε στον Πόλεμο (τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο) που ο Βασιλιάς κρατούσε ουδέτερη στάση λόγω του ότι η Βασίλισσα ήταν Γερμανίδα. Ενωμένη πλέον η Ελλάδα έκανε γενική επιστράτευση. Πήραν πρώτα εμένα και σε δύο μήνες και τον Βασίλη. Έτσι βρεθήκαμε να υπηρετούμε τρία αδέρφια στον ελληνικό στρατό.

Τον Δεκέμβριο του 1917 παρουσιάστηκα στη Χαλκίδα και μας έβαλαν 2.000 φαντάρους σε ένα πλοίο, «Συρία» το έλεγαν, για τη Θεσσαλονίκη. Έκανε αφόρητο κρύο. Μας έδωσαν σωσίβια, κάτι παλάσκες με φελλούς, για τον φόβο των γερμανικών υποβρυχίων. Περνώντας από τον Βόλο, ακούμε από τον τηλεβόα ενός αντιτορπιλικού να μας φωνάζουν: «Συρία πίσω». Φαίνεται πως υπήρξε κάτι ύποπτο. Χωθήκαμε στα σωσίβια και κατεβήκαμε ξημερώματα στην παραλία του Βόλου. Είδαμε σαν πανόραμα τα χωριά του Πηλίου χιονισμένα.

Μετά από μια μέρα αναχωρήσαμε για τη Θεσσα-

λονίκη και κατασκηνώσαμε στο Νάρες, έξω από την πόλη. Εκεί είχε έλθει και η 13η Μεραρχία με όλους τους σχηματισμούς της μαζί και το 5ο τάγμα Ευζώνων, το δικό μας, και εγώ βρέθηκα πάλι στην πολυβολαρχία, στον Δροσόπουλο. Εκεί περάσαμε τον χειμώνα σε αντίσκηνα με πολύ κρύο και κακό συσσίτιο από μισοσυνθμεμένα κατεψυγμένα βοδινά και κουρέλια Αυστραλίας, με γυμνάσια και επιθεωρήσεις.

Όταν μπήκε η Άνοιξη, μας μετακίνησαν πεζοπορία στη Νιγρίτα Σερρών. Πηγαίναμε να αντικαταστήσουμε Εγγλέζους πολεμιστές. Περνώντας από τον Λαχανά είδαμε και το ηρώο των πεσόντων στον πόλεμο του 1913. Η διατροφή μας με μισοχλασμένα κρέατα έφερε σε όλους μας ευκοιλιότητα.

Φτάσαμε νύχτα στα χαρακώματα στις εκβολές του Στρυμόνα. Στις προφυλακές συναντήσαμε έναν Εγγλέζο σκοπό που μας σταμάτησε, αλλά οι υπεύθυνοι αξιωματικοί δεν ήξεραν αγγλικά για να συνεννοηθούν. Κάποιος είπε ότι ο Παπανικολάου ξέρει και με φώναξαν να πάω να βοηθήσω, χωρίς και εγώ να ξέρω πολλά. Με λίγα σπασμένα αγγλικά και με νοήματα μας έδωσε να καταλάβουμε ότι θα έπρεπε να σταματήσουμε στο τέλος του δρόμου που είναι τα χαρακώματα. Την άλλη μέρα αντικαταστήσαμε τους Εγγλέζους.

Ήταν ένας λόφος που τον είχαν σκάψει κυριολεκτικά με γαλαρίες, πολυβολεία, δωμάτια και πυρομαχικά για ένα τάγμα. Ο εχθρός μας πυροβολούσε από τα πλοία και από αεροπλάνα, αλλά επειδή το μέρος ήταν απότομο οι οβίδες έπεφταν στο ποτάμι και σκοτώνονταν πολλά ψάρια. Όταν κόπαζε ο βομβαρδισμός βγαίναμε από τα καταφύγια και πηγαίναμε στο ποτάμι να μαζέψουμε ψάρια. Τότε καλύτερεψε και το συσσίτιό μας. Μας είχαν αφήσει και οι Εγγλέζοι καλές κονσέρβες και διάφορα έτοιμα φαγητά.

Μείναμε σε εκείνα τα χαρακώματα μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1917. Σε μια άλλη μονάδα εκεί κοντά ήταν και ο αδελφός μου ο Βασίλης και πήγαινα και τον έβλεπα.

Μια ωραία πρωία ακούσαμε σάλπιγγες και από τα δύο στρατόπεδα, εμβατήρια και το σύνθημα «παύσατε πυρ». Είχε γίνει ανακωχή επειδή νικήθηκε η Γερμανία. Υπήρξε συμφωνία οι Βούλγαροι που ήταν στα απέναντι χαρακώματα έπρεπε να φύγουν με όλο τον οπλισμό τους. Εμείς δεν κρατιόμασταν. Βαδίσαμε γρήγορα και τους προλάβαμε στους Φιλίππους που άλλοτε ήταν πρωτεύουσα του βασιλιά Φίλιππου της Μακεδονίας. Από τους Βουλγάρους στρατιώτες ήρθε και μας μίλησε ένας Βούλγαρος επιλοχίας του πυροβολικού ελληνικής καταγωγής και μας είπε: «Μη βιάζεστε, η διαταγή είναι να αποχωρήσουμε εμείς και μετά να ακολουθήσετε εσείς». Καθίσαμε και τα είπαμε για λίγο. Μας είπε ότι κατάγεται από τις Σαράντα Εκκλησιές, μας χαιρέτησε όλους και έφυγε με τη φάλαγγά του.

Εμείς ανεβήκαμε στο βουνό Παγγαίο και κατεβήκαμε στην κοιλάδα του Παγγαίου κατευθυνόμενοι για την Καβάλα. Στο δρόμο αρρώστησαν πολλοί από γρίπη* μεταξύ των οποίων και εγώ. Στην είσοδο της Καβάλας είχε στηθεί ένα ιατρείο εκστρατείας και με πήραν μέσα. Με παρέλαβε αμέσως μια αδελφή και με κινίνα, ζεστά και βεντούζες με έκανε καλά. Η γρίπη όμως απλώθηκε σε όλο τον στρατό και πέθαναν πολλοί στην Καβάλα. Μαζί τους και ένα παιδί από το Ροβολιάρι, ο Ευάγγελος Μπουής...

Μείναμε για λίγες ημέρες στην Καβάλα και μετά αναχωρήσαμε για το Σαρή Σαμπέν τη σημερινή Χρυσούπολη, ένα χωριό στη μέση μιας χρυσής πεδιάδας, αλλά ακατοίκητο. Οι Τούρκοι κάτοικοί του είχαν φύγει σε ένα άλλο ορεινό τούρκικο χωριό και τότε τότε ερχόταν κάποιος να βλέπει το βιος τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πρόκειται για την επιδημία γρίπης του 1918 η οποία θανάτωσε 50 εκατομμύρια ανθρώπους εκείνη την εποχή σε όλο τον κόσμο.

Στο επόμενο η συνέχεια

Οι διαφορές μας με τους Τούρκους

Συνέχεια από την 3η σελ.

με την κυβέρνηση εθνικής συμφωνίας της Λιβύης, στις 27 Νοεμβρίου 2019, το άκυρο και ανυπόστατο «μνημόνιο συνεννόησης» για την «Οριοθέτηση των περιοχών θαλάσσιας δικαιοδοσίας στη Μεσόγειο» (βλ. επιστολή του μόνιμου αντιπροσώπου της Ελλάδας, με ημερομηνία 9 Δεκεμβρίου 2019, η οποία επισυνάπτεται στην επιστολή της 14ης Φεβρουαρίου 2020 (Α/74/706).

Επιπλέον η Τουρκία ισχυρίζεται ότι οι υποτιθέμενες υποχρεώσεις για αποστρατικοποίηση «... καθορίστηκαν προς το συμφέρον της διατήρησης της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας», απηχώντας προφανώς το άρθρο 13 της Συνθήκης Ειρήνης της Λωζάννης. Ωστόσο, η Τουρκία διατηρεί μια μεγάλη στρατιωτική δύναμη με επιθετική στάση κατά μήκος των ακτών της απέναντι από τα ελληνικά νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, πραγματοποιώντας ταυτόχρονα στρατιωτικές αποβατικές ασκήσεις στην περιοχή. Επιπλέον, **η Τουρκία είναι χώρα που εισέβαλε στην Κυπριακή Δημοκρατία το 1974 και έκτοτε κατέχει το θόρειο τμήμα του νησιού**, όπου δημιούργησε μια αποσχιστική οντότητα με υποτιθέμενη κρατική υπόσταση, που αναγνωρίζεται μόνο από την Άγκυρα, ενώ εξακολουθεί να διατηρεί 37.000 στρατιώτες εκεί. Την ίδια στιγμή, αμφισβητεί την ελληνική κυριαρχία σε μια σειρά από νησιά και παραβιάζει σχεδόν σε καθημερινή βάση, τα ελληνικά χωρικά ύδατα και τον ελληνικό εναέριο χώρο – επιχειρεί να σφετεριστεί κυριαρχικά δικαιώματα ελληνικών νησιών στις θαλάσσιες ζώνες τους μέσω σύναψης παράνομων συμφωνιών, όπως η προαναφερθείσα, ή της διενέργειας παράνομων σεισμικών ερευνών στην υφαλοκρηπίδα της Ελλάδας. Τέλος η Τουρκία είναι η χώρα που εξακολουθεί να έχει ρητή και επίσημα διακηρυγμένη απειλή πολέμου (casus belli) σε ισχύ από το 1995 εναντίον της Ελλάδας, σε περίπτωση που η χώρα μου επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα πέραν του σημερινού ορίου των 6 ναυτικών μιλίων, ασκώντας το νόμιμο δικαίωμά της σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο για επέκταση μέχρι το όριο των 12 ναυτικών μιλίων. Μια τέτοια στάση, εκτός του ότι δεν ευνοεί την ειρήνη, όπως αναφέρεται στο άρθρο 13, προβάλλει ξεκάθαρα τη μακρόχρονη επιθετική στάση της Τουρκίας έναντι της Ελλάδας.

Επίσης, και για να ολοκληρωθεί το περιφερειακό προφίλ της χώρας, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Τουρκία έχει εισβάλει και κατέχει παράνομα, εκτός από ένα τμήμα της Κύπρου, και τμήματα του Ιράκ και της Συρίας, ισχυριζόμενη ότι το έκανε με γνώμονα την ασφάλειά της. Επιπλέον εξακολουθεί να αρνείται να αποσύρει τις στρατιωτικές μονάδες και τους μισθοφόρους της από τη Λιβύη, απηχώντας τις σχετικές επίμονες εκκλήσεις ολόκληρης της διεθνούς κοινότητας, στο πλαίσιο των προσπάθειών αυτής για ειρηνική επίλυση της λιβυκής κρίσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα επαναλαμβάνει τη θέση της ότι είναι απολύτως δικαιολογημένο να λάβει όλα τα στοιχειώδη προληπτικά μέτρα για να διασφαλίσει ότι θα είναι σε θέση να ασκήσει το αναφαίρετο δικαίωμά της στην αυτοάμυνα, βάσει του άρθρου 51 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ιδίως δεδομένης της προαναφερθείσας συμπεριφοράς της Τουρκίας από το 1974. Ως εκ τούτου η Ελλάδα απορρίπτει όλους τους τουρκικούς ισχυρισμούς που περιέχονται στην προαναφερθείσα επιστολή της ως νομικά και πραγματικά αβάσιμους, αυθαίρετους και κακόπιστους.

Θα σας ήμουν ευγνώμων εάν φροντίζατε η παρούσα επιστολή να κυκλοφορήσει ως έγγραφο της Γενικής Συνέλευσης, στο πλαίσιο του σημείου 76 (α) της ημερήσιας διάταξης και του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Μαρία Θεοφίλη
Πρέσβης
Μόνιμος Αντιπρόσωπος

Από το βιβλίο του ΘΑΝΟΥ ΒΕΡΕΜΗ
«Μικρή ιστορία της Μικρασιατικής καταστροφής»
Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ 2022, σελ. 155-162

Α. ΕΦΗΒΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ Η Οδύσσεια – οι Σειρήνες – η Ιθάκη

Συνέχεια από την 5η σελ.

περίγυρου, από τα πρώτα χρόνια της ζωής κάθε παιδιού, είναι αυτή που θα τα οπλίσει με τη δύναμη να αντισταθούν και να παλέψουν τους παράγοντες οι οποίοι οδηγούν σε πειραματισμούς και εξαρτήσεις.

Η επιβράβευση για την προσπάθεια, και όχι απαραίτητα για το αποτέλεσμα, η αποδοχή και ο σεβασμός της προσωπικότητάς τους, θα τους δώσει την απαραίτητη αίσθηση αυτοξίας, αυτοεκτίμησης και εμπιστοσύνης στον εαυτό τους, αλλά και στο περιβάλλον τους.

Οι ευκαιρίες να δοκιμάζουν καινούργια πράγματα (κάτω από την ασφάλεια της σκέψης των γονέων), να πειραματίζονται, να παίρνουν πρωτοβουλίες, να δέχονται την επιτυχία αλλά και την αποτυχία ως φυσιολογικές καταστάσεις, **θα ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους, την αυτοεκτίμηση και τη συνολική εικόνα εαυτού και θα κάνουν τους γονείς να εμπιστευτούν τις επιλογές τους.**

Αν, τέλος, όλα αυτά γίνονται μέσα σε σαφή όρια, το οποία συνδυάζουν την επιτρεπτικότητα και την εμπιστοσύνη με περιορισμούς και αρνήσεις, τα παιδιά **θα μάθουν να δέχονται το ΟΧΙ**, πράγμα εντελώς απαραίτητο **ώστε να το πουν κάποτε και τα ίδια στον εαυτό τους ή στους συνομηλίκους τους.**

Αν οι γονείς δέχονται τα αρνητικά συναισθήματα (όπως ο θυμός, η στενοχώρια, η απογοήτευση, ο πόνος) των παιδιών τους, **χωρίς να τα δραματοποιούν**, τότε και αυτά θα μάθουν ότι αυτές οι καταστάσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσα σε σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης, συνεργασίας, ειλικρίνειας, αποφασιστικότητας.

Αν τους επιτρέπουν να εκφράζονται, χωρίς το φόβο της κριτικής, τότε θα τα πείσουν πως οι ανάγκες τους ικανοποιούνται πολύ καλύτερα μέσα στην οικογένεια και πως πάντα υπάρχει μια λύση ή τουλάχιστον ανακούφιση ακόμα και για τις πιο δύσκολες καταστάσεις.

Η Οικογένεια ως Πρότυπο Ζωής

Η χρήση ουσιών με στόχο την τροποποίηση της ψυχικής διάθεσης είναι μια εμπειρία στην οποία εκτίθενται τα περισσότερα παιδιά μέσα στην ίδια τους την οικογένεια!

Ο καφές, το αλκοόλ, το τσιγάρο, τα παυσίπονα, τα υπνωτικά είναι διαθέσιμα στην αγορά αλλά και σε κάθε σπίτι.

Στο βαθμό που γίνεται συχνή χρήση αυτών των ουσιών από τους γονείς και με τα ανάλογα μηνύματα, **το παιδί μαθαίνει, από την κούνια του**, να τις αντιμετωπίζει ως αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας.

Ωστόσο, θα επηρεαστεί πολύ περισσότερο από τα σχόλια και τη διάθεση των ενηλίκων, σχόλια τα οποία συνοδεύουν τη χρήση τους (π.χ. «αν δεν πιάω καφέ, δεν ξυπνάω το πρωί» ή «ένα ουισκάκι είναι ό,τι πρέπει, σου φτιάχνει το κέφι» ή «ευτυχώς που βρήκα αυτό το υπνωτικό χάπι και μπορώ και κοιμάμαι λίγο» ...).

Ακόμη και η θεμιτή αγωνία του γονιού: «το παιδί έχει πυρετό, να φωνάξουμε γρήγορα το γιατρό» ή «να του δώσουμε το σιροπάκι του», **εδραιώνει σταδιακά αντιλήψεις αποδοχής του ετεροκαθορισμού, ιδέες ότι εκεί, έξω από εμάς, υπάρχει η λύση, το ...μαγικό φίλτρο.**

Η εύκολη και συχνή κατανάλωση, σε συνδυασμό με μια τάση εξάρτησης από την ουσία ή το φάρμακο, μεταδίδει στο παιδί την αντίληψη ότι η ουσία αυτή είναι κάτι το πολύ σημαντικό για την ευζωία του, **ότι έχει τη δύναμη να λύνει προβλήματα** και έτσι άθελά μας ή και μέσα από τις πιο καλές προθέσεις μας τη μετατρέπουμε σε κάτι το ελκυστικό και απαραίτητο.

Το σημαντικότερο, όμως, όλων είναι το ότι **σταδιακά το κάθε παιδί εθίζεται στην ιδέα πως για κάθε δυσφορία του ή πρόβλημά του – μεγάλο ή μικρό – υπάρχει πάντα εκεί έξω, πέρα από αυτό, κάτι που μπορεί... να ανα-**

κουφίζει ή «να ανεβάξει»!

Η επισημάνση αυτή δείχνει μεν την πιθανή απαρχή της τάσης για κάθε λογής εξαρτήσεις, αλλά και την αισιόδοξη προοπτική ότι μπορούμε να κάνουμε κάτι, κάτι τόσο απλό.

Μπορούμε να έχουμε τον έλεγχο της κατάστασης! Αρκεί να λειτουργούμε ως Προμηθείς και όχι ως Επιμηθείς!

Β΄ Η ΓΝΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΜΗ:

Μήνυμα για Παιδιά και Εφήβους

Είναι δύσκολο να είναι κανείς έφηβος, σήμερα! Αυτό λεγόταν πάντα.

Ωστόσο, τα παιδιά σήμερα, που θα έπρεπε να είναι ακόμη παιδιά, δέχονται τρομακτική πίεση να μεγαλώσουν πριν την ώρα τους, να έχουν επιτυχίες και να παίρνουν αποφάσεις σχετικά με τις σπουδές τους, τις σχέσεις τους, την κοινωνική τους ένταξη και την προσωπική τους ανάπτυξη. Αλλά για να πάρουν αυτές τις αποφάσεις πρέπει να παραμείνουν παιδιά!

Αυτό τα φέρνει αντιμέτωπα αφ' ενός μεν με την ανάγκη να ανήκουν (αρχικά **οικογένεια** και μετέπειτα **ομάδα συνομηλίκων**) και αφ' ετέρου με **την ανάγκη να αυτοκαθορίζονται.**

Η κάλυψη της πρώτης ανάγκης απαιτεί αποδοχή, φροντίδα, υποστήριξη, στήριξη, κατανόηση. Αυτά είναι απαραίτητα να προσφέρονται και από τα δύο μέρη: οικογένεια και ομάδα συνομηλίκων.

Για την κάλυψη της δεύτερης ανάγκης, του αυτοκαθορισμού, απαιτούνται πολυπλοκότερες διαδικασίες. Δεν είναι αρκετό ένα μήνυμα του τύπου: «είσαι μεγάλο παιδί πια, μπορείς να αποφασίζεις». Απαιτείται εξοπλισμός σε **αυτοκυριαρχία**, σε **αυτοπεποίθηση** και **αυτοεκτίμηση**. Χρειάζεται ακριβής **αυτοαξιολόγηση** – γνώση των δυνατών και αδύνατων στοιχείων μας –, ικανοποιητική αυτορρύθμιση – χειρισμός της εσωτερικής μας κατάστασης, (παρορμήσεις, δυσάρεστα συναισθήματα, προσωπικά αποθέματα) – **αυτοέλεγχος, αξιοπιστία, ευσυνειδησία, προσαρμοστικότητα**. Όλα αυτά δεν είναι δεδομένα σε μια συγκεκριμένη καμπή της εξελικτικής πορείας του κάθε ατόμου. Αποκτώνται σταδιακά. Και δεν είναι βέβαιο ότι θα έχουν ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια της εφηβείας. Το ζητούμενο είναι να υπάρχει σταθερή πορεία, σταθερός προσανατολισμός προς αυτά.

Έτσι, **κάθε φορά που εσείς, ως παιδιά ή έφηβοι, θρίσκεστε αντιμέτωποι με δυσκολίες και προβλήματα υπάρχει ενδεχόμενο** – και είναι εύκολο πλέον – **να αναζητήσετε τις λύσεις τους έξω από τον εαυτό σας και πέρα από τα υγιή συστήματα στήριξης.**

Τότε είναι που η προσφυγή σε ψυχοτρόπες ουσίες θεωρείται ως μια εύκολη λύση. Πριν, όμως, γίνει κάτι τέτοιο είναι σημαντικό **να γνωρίζετε τι είναι το κάθε τι, τι προσφέρει και... τι σας παίρνει.**

Και να γνωρίζετε, επιπλέον, ότι υπάρχουν και πιο ακίνδυνοι τρόποι οι οποίοι προσφέρουν **το φυσικό ανέσθασμα** που όλοι επιθυμούμε και επιδιώκουμε!

Είναι εκείνες οι δραστηριότητες οι οποίες συντελούν στην παραγωγή από τον ίδιο τον οργανισμό μας φυσικών ενδορφινών και αδρεναλίνης: ακρόαση μουσικής, χορός, γιόγκα, διαλογισμός, και φυσικές δραστηριότητες όπως η κάθε μορφής άθληση. Και, ακόμη, η προσφορά και εκδήλωση αγάπης, χαράς, ζωντανίας.

Πληροφορηθείτε, Μάθετε την αλήθεια, Επιλέξτε το ΟΧΙ στις εξαρτήσεις,

Ξεπεράστε, προσπεράστε τον εθισμό!
Ηλίας Νέλλας

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Το κείμενο πρωτοδημοσιεύτηκε, σε ειδικό αφιέρωμα, στην Εφημερίδα για Γονείς και Παιδιά «ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ» της Ψυχοπαιδαγωγικής Ομάδας του ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ – ΨΥΧΙΚΟΥ. Φύλλο 206, Άνοιξη 2002.

ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ΚΑΙ Η ΓΥΜΝΙΑ ΜΑΣ....

Για το **θλιβερό γεγονός του πρόσφατου δυστυχήματος στα Τέμπη** ήταν και είναι απολύτως φυσιολογικό να λεχθούν ή να γραφούν πάρα πολλά. Δεν είναι μόνο οι επαχθείς συνέπειες της πολύνεκρης σύγκρουσης των δύο αμαξοστοιχιών και τόσοι νέοι άνθρωποι που χάθηκαν άδικα. Ούτε το διεθνές ρεζίλι της χώρας από τις τριτοκοσμικές συνθήκες λειτουργίας των σιδηροδρόμων μας. Είναι και η μόνιμη επωδός των ανούσιων πολιτικών αντιπαράθεσεων, οι οποίες με φόντο το δυστύχημα αρκούνται στην άκαιρη αλληλοεπίρριψη ευθυνών. Όπως επίσης και οι εν πολλοίς κατανοητές συλλογικές διαμαρτυρίες, που όμως αρκετές φορές καταλήγουν σε αντικοινωνικές εκδηλώσεις ή σε αντιδράσεις «μπάχαλου». Ακριβώς στην αντίθετη κατεύθυνση των όσων υποτίθεται ότι συμμετέχοντες ευαγγελίζονται. Και προφανώς με μηδενικά αποτελέσματα σε ότι αφορά την ανάταξη των παθογενειών μας.

Τώρα είναι που τα θυμηθήκαμε όλα. Πέφτουμε από τα σύννεφα όταν από τα γεγονότα οδηγούμαστε στο να διαπιστώνουμε τις θλιβερές συνέπειες της αναξιοκρατίας και του ωχαδελφισμού που από χρόνια είμαστε θιασώτες. Λες και δεν έχουμε υπόψη μας τίποτα από την έλλειψη κριτηρίων «αξιολόγησης ικανοτήτων» για τους επιστήμονες και τους ειδικούς ή από την καταβαράθρωση των θεσμών που πιστοποιούν αυτές τις ικανότητες. Λες και δεν αντιλαμβανόμαστε τις «**προς άγραν ψήφων**» τριτοκοσμικές, με λαϊκίστικο ένδυμα, πολιτικές επιλογές. Με τον ευτελισμό των προσπαθειών, την απαξίωση της άμιλλας μεταξύ των νέων μας αλλά και την εγκληματική υποβάθμιση ολόκληρων κύκλων σπουδών που παρέχουν πολύτιμες εξειδικευμένες γνώσεις. Λες και δε γνωρίζουμε ότι τα θέματα ασφάλειας των υποδομών μελετώνται, σχεδιάζονται και υλοποιούνται από τους ειδικούς σε προγενέστερο άσχετο χρόνο και πολύ πριν αυτές τεθούν σε λειτουργία. Λες και η αυτογνωσία μας για τα όρια των κριτικών μας απόψεων ξαφνικά μηδενίσθηκε.

Περιμένουμε για χρόνια την εγκατάσταση ενός σύγχρονου συστήματος τηλεδιοίκησης στις γραμμές των τρένων μας. Με τη σχετική σύμβαση, όπως δημοσιοποιείται, να γίνεται «το μήλο της έριδος» ώστε με πέντε (5) αλλαγές να διαφοροποιούνται ο προϋπολογισμός, το φυσικό αντικείμενο και ο χρόνος παράδοσης του έργου. Και όλα αυτά στην «Ευρωπαϊκή» μας χώρα που από το έτος 2000 και μέχρι τώρα, στον τομέα παραγωγής των δημόσιων έργων και μελετών είχαμε:

α. Την ψήφιση από την Ελληνική Βουλή έντεκα (11) Νομοθετικών Διαταγμάτων και ειδικότερα των Ν.2940/2001, Ν.3164/2003, Ν.3263/2004, Ν.3316/2005, Ν.3669/2008, Ν.3886/2010, Ν.4155/2013, Ν.4219/2013, Ν.4412/2016, Ν.4782/2021.

β. Την υπογραφή περίπου δέκα έξι (16) Προεδρικών Διαταγμάτων, τα οποία συνοδεύουν τους παραπάνω Νόμους και τουλάχιστον σαράντα επτά (47) Πράξεων νομοθετικού περιεχομένου ή Υπουργικών Αποφάσεων ή Εγκυκλίων Οδηγιών(!).

Υπάρχει άραγε άλλο παράδειγμα χώρας της Ευρώπης που οι πολίτες και οι παραγωγικές της τάξεις να γίνονται δέκτες τέτοιων, ευρείας κλίμακας νομοθετικών παρεμβάσεων ή αλλαγών; Μέσα από χωρίς ουσία «πολιτικολογίες» και παρωχημένες δικαιολογίες, με τις από τα πράγματα ξεπερασμένες αντιπαράθεσεις αλλά και τις κάθε είδους υστεροβουλίες ή σκοπιμότητες. Μπορεί με αυτό τον τρόπο να διασφαλίζονται συνθήκες ισονομίας και ισοπολιτείας σε επίπεδο παραγωγικών διαδικασιών ή να ευελπιστούμε στην απρόσκοπτη εξυπηρέτηση του κοινού και δημοσίου συμφέροντος των συμπολιτών μας;

Το χάλι των σιδηροδρόμων και γενικότερα των υποδομών μας δεν προέκυψε σήμερα. Έχει αιτίες γένεσης και καταβολές. Γιατί τόση αναποτελεσματικότητα; Φταίει η πολυνομία και οι αστάθμητες αλλαγές στο παραγωγικό μας γίγνεσθαι; Πότε οι δημόσιες υποδομές μας μπορούσαν να αποκτώνται με βέλτιστο τεχνοοικονομικά τρόπο; Με τις προ εικοσαετίας περίπου συνθήκες παραγωγής ή τις κατοπινές των έργων παραχώρησης, των συμβάσεων ΣΔΙΤ και των απευθείας αναθέσεων; Υπάρχουν συμβάσεις παραχώρησης των οποίων το οικονομικό αντικείμενο πολλαπλασιάσθηκε πριν ακόμα ολοκληρωθούν. Η κατασκευή του Ε65 ξεκίνησε από το 2007 και με την αρχική προοπτική η υποδομή να είναι έτοιμη σε 66 μήνες(!). Πώς μπορεί σήμερα να θεωρείται ότι εξυπηρετούνται οι ίδιοι αναπτυξιακοί στόχοι με αυτούς που ίσχυαν την εποχή που το έργο επιλέχθηκε;

Δεν είναι λίγες οι φορές που με χιονιά μιας μέρας «κόπηκε η Ελλάδα στα δύο». Οδικά και σιδηροδρομικά. Ποια ασφάλεια μπορεί να παρέχεται όταν η ΣΓΥΤ (Σιδηροδρομική Γραμμή Υψηλών Ταχυτήτων) δεν έχει σύστημα ανελλιπούς παρακολούθησης σε όλο της το μήκος ή όταν δεν είναι επιμελώς περιφραγμένη; Και τέλος πάντων πως μπορούμε να αισιοδοξούμε όταν τέτοια θέματα φθάνουν να θεωρούνται μέχρι και ήσσονος σημασίας;

Στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της Κυριακής 5/3/2023 ο γνωστός Φιλόσοφος και Καθηγητής Θεοδόσης Τάσιος σημειώνει με τον δικό του χαρακτηριστικό και αφοπλιστικό τρόπο: «**Όταν, όπως θέλω να ελπίζω, θα περιγραφούν λεπτομερώς τα περιστατικά αυτής της καθυστέρησης (στην εγκατάσταση ενός σύγχρονου συστήματος τηλεδιοίκησης), θα φανεί νομιζω ξεκάθαρα το γαϊτανάκι από τα κυριότερα εθνικά μας προβλήματα, όπως η κακοδιοίκηση, η ατελής επίβλεψη των δημοσίων έργων, η ευθυνοφοδία, η πολιτική ατολμία (το κάθε κόμμα στην κυβέρνηση να ανατρέπει ό,τι άρχισε το προηγούμενο), ή και η σκανδαλολαγνεία του κάθε καλόπαιδου**». Και είναι σίγουρο ότι δεν θα μπορούσε να προστεθεί τίποτα άλλο.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ 08-03-2023

Ειδήσεις ... Σχόλια Ειδήσεις ... Σχόλια

Δασική πυρκαγιά το καταχείμωνο στο χωριό

Πρωτοφανές, δεν έχει ξαναγίνει! Στις 20 Φεβρουαρίου είδαμε έκπληκτοι καπνό και λαμπάδιασμα στο δάσος στην περιοχή της Τζάμω. Φαίνεται πως ξέφυγε από κάποιον που έκαιγε ξερόχορτα στο χωράφι του από τον άστατο αέρα που φυσούσε.

Η πυροσβεστική υπηρεσία που κατέφτασε σε σύντομο διάστημα δυσκολεύτηκε να την θέσει αμέσως υπό έλεγχο. Έπρεπε να απλώσει λάστιχα σε μεγάλη απόσταση λόγω ανυπαρξίας δρόμου. Ωστόσο τα κατάφερε και μέχρι που βράδιασε όλες οι εστίες σβήστηκαν. Έμεινε, όμως σε επιφυλακή για τις δύο επόμενες μέρες.

Η φωτιά έκαψε ξερόκλαδα και φύλλα που αφθνούσαν στο έδαφος καθώς και μερικά πεύκα που βρέθηκαν στο διάβα της.

Είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη μας **ότι επιτρέπεται το κάψιμο ξερόκλαδων και ξερόχορτων στα χωράφια και τα περιθώρια μας από αρχές Νοεμβρίου μέχρι τέλους Απριλίου αρκεί να μη φυσάει δυνατός αέρας.**

Το πρωτοφανές της πυρκαγιάς οφείλεται στο γεγονός ότι η απουσία κατοίκων στο χωριό, όπως τα παλιά χρόνια, συντέλεσε ώστε το δάσος γύρω από το χωριό μας να γεράσει. Συγκεντρώθηκε μεγάλος ξηραμένος ξυλώδης όγκος γιατί δεν υπάρχουν πια οι ανθρώπινες παρεμβάσεις που το απάλασσαν από τα ξερόκλαδα. Πάντα κάποιος χωριανός θα περνούσε και θα φόρτωνε το γαϊδουράκι του με ξερόκλαδα για την αποθήκευσή τους για τον χειμώνα. Αυτό ήταν μια ευεργετική παρέμβαση στο δάσος μας, το «απαγορευμένο δάσος» γύρω από το χωριό.

Η απουσία δασικών ζωνών κάνει την κατάσταση πιο επίφοβη. Πριν τέσσερα χρόνια, ως Σύλλογος, είχαμε στείλει επιστολή προς το Δασαρχείο στη Σπερχειάδα να ανοίξει δασικό δρόμο από την Τζάμω μέχρι τον Ζυγό ώστε να υπάρχει και δεύτερη διέξοδος των κατοίκων να εγκαταλείψουν το χωριό σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς.

Το Δασαρχείο, προς έπαινό τους, κατέφτασε στο χωριό, επισκέφτηκε τον παλιό μουλάρδρομο και αποφάσισε να συντάξει μελέτη για το έργο του δρόμου. Η μελέτη είναι έτοιμη και αναμένει την έγκριση της σχετικής δαπάνης για την εκτέλεση του έργου. Ευκαιρία, τώρα με τις εκλογές να πιέσουμε τους πολιτικούς μας να εκτελεστεί ένα επιβεβλημένο χρέος της πολιτείας.

Ηλίας Νέλλας

Καταστροφές και Θρίαμβοι

Είναι ο τίτλος του πολυδιαβασμένου βιβλίου του καθηγητή **Στάθη Καλύβα** (Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο πανεπιστήμιο Yale των ΗΠΑ). Το βιβλίο γράφτηκε στα αγγλικά για να προσφέρει στο αγγλόφωνο κοινό ένα εργαλείο κατανόησης της χώρας μας και της ιστορίας της. Κυκλοφόρησε και στα ελληνικά από το 2015, αλλά μελετήθηκε πολύ κατά τη διάρκεια του εορτασμού των 200 ετών από την Επανάσταση του 1821.

Είχα τότε αποφασίσει να χρησιμοποιήσω τμήματά του για να αναδειχθεί η πορεία του έθνους μας από το 1821 μέχρι σήμερα μέσα από θρίαμβους και καταστροφές. Μια πορεία στην οποία στέκονται ιδιαίτερος οι Τούρκοι στις σύγχρονες αντιπαραθέσεις τους μαζί μας.

Στο παρόν σχολίο μου θα σταθώ σε ένα πρόσφατο (11 και 12 Μαρτίου 2023) **ΣΧΟΛΙΟ** του **Γιάννη Βούλγαρη** (ομότιμος καθηγητής Πολιτικής Κοινωνιολογίας στο Πάντειο πανεπιστήμιο) στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» αναφερόμενος στο τραγικό σιδηροδρομικό συμβάν στα Τέμπη.

Γράφει, μεταξύ πολλών άλλων ο κ. Βούλγαρης: «συνεχίζουμε να αναρωτιόμαστε κάθε τόσο δημοσίως με απόγνωση, έπειτα από κάτι κακό, όπως συνέβη και τώρα». «Αυτή είναι η Ελλάδα», ήταν το απογοητευμένο απόφθεγμα του πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη τον Σεπτέμβριο του 2000 αμέσως μετά το πολύνεκρο ναυάγιο του πλοίου «Σάμινα». Ένα χρόνο αργότερα, εκείνη η Ελλάδα γινόταν μέλος του στενού πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 2004 είχε εξοπλιστεί με μοντέρνες υποδομές και διοργάνωνε τους αρτιότερους Ολυμπιακούς Αγώνες, ενώ έδινε στην Κύπρο το εισιτήριο εισόδου στην Ευρώπη. Δεν ήταν και αυτή Ελλάδα; Ήταν! Είναι. Όλα Πατρίδα μας. Και οι απερίγραπτοι σταθμάρες, και οι νέοι αυτοκινητόδρομοι, και ο παλιός σιδηρόδρομος, και τα πολιτικά κοράκια που σκυλεύουν τους νεκρούς, και οι ουρές των πολιτών για

την αιμοδοσία αλληλεγγύης στους τραυματίες».

Και συνεχίζουμε με δύο **ΣΧΟΛΙΑ** του **Στάθη Καλύβα** για τον άλλο εορτασμό το 2022 (εκατό χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή): «Ο θρίαμβος της Ελλάδας στους βαλκανικούς πολέμους μετεξελίχθηκε σε καταστροφή με τον Διχασμό που ο θρίαμβος της Συνθήκης των Σεβρών είχε κατάληξη

τη Μικρασιατική Καταστροφή» η οποία με τη σειρά της είχε έναν ακόμη θρίαμβο, την ομαλή επανεγκατάσταση και ενσωμάτωση του τεράστιου όγκου του προσφυγικού πληθυσμού (ενάμισι εκατομμύριο ψυχές) στα όρια μιας ομογενοποιημένης πλέον Ελλάδας».

Ο αγράμματος λαός αποτύπωσε την πορεία προς τους θρίαμβους με το Δημοτικό Τραγούδι για το γεφύρι της Άρτας: «Αν δεν στοιχειώσετε άνθρωπο, γιοφύρι δεν στεριώνει». Αυτό όμως δεν απαλύνει τον πόνο των χαροκαμένων.

Και ο άγνωστος διαδηλωτής της φωτογραφίας το λέει ξεκάθαρα: «Ήταν η κακιά η (Χ)ΩΡΑ». **Ή η Χώρα σε κακιά της ώρα;**

Ηλίας Νέλλας

Πιπέρι ...στο στόμα

«Αν το ξαναπείς, θα σου βάλω πιπέρι στο στόμα». Αυτή ήταν η απειλή των παραδοσιακών γιαγιάδων και μανάδων, αν μας άκουγαν να λέμε «κακές κουβέντες». Ήταν η **αντίδραση της κοινωνίας σε κάθε παραβίαση των ορίων ευπρεπούς έκφρασης απόψεων, έστω και θυμωμένων**. Ακόμη και η λέξη **ρε** τότε ανήκε στις «κακές λέξεις».

Σήμερα αυτή και η άλλη πολυσήμαντη **μ@λ@κ...** κατάντησε ψωμοτύρι στα χείλη μικρών και μεγάλων. Ωστόσο στην κατρακύλα συμμετέχουν και οι πολιτικοί μας που θα έπρεπε να είναι οι καθοδηγητές του λαού. Από τα μαθητικά μου χρόνια είχα και, δυστυχώς, εξακολουθώ να έχω την απορία για τις συνεχείς και ακραίες συγκρούσεις των πολιτικών μας με όξυνση, εχθροπάθεια, συγκρουσιακό λόγο, πόλωση, φαντασιώσεις απαξίωσης και εξαφάνισης του αντιπάλου, απαξίωση μέτρων και νομοθετημάτων αμέσως μετά τις προγραμματικές δηλώσεις της νεοεκλεγμένης κυβέρνησης, ταπεινωτικές εκφράσεις, ανούσιοι και παράλληλοι μονόλογοι με απουσία διάθεσης για πραγματικό, εποικοδομητικό διάλογο.

Για την τοξικότητα του πολιτικού λόγου γράψαμε σχετικό σχόλιο στο φύλλο 128 με τον τίτλο «Η Πολιτική στον αστερισμό των τράγων».

Τώρα με την παρατεταμένη προεκλογική περίοδο οι πολιτικοί μας επανήλθαν σε παλιότερες δεκαετίες με αμετροεπείς εκφράσεις και τοξικούς όρους έναντι των πολιτικών αντιπάλων όπως: «αρχιερέας της διαπλοκής», «εκτροπή», «πραξικόπημα», «προδοσία», «προδότης», «νόμος-έκτρωμα», «αναξιοκρατία», «κομματισμός», «ευνοιοκρατία», «θα καταργηθούν όλοι οι εσμοί της ακροδεξιάς αντίληψης στην αστυνομία», «θα καταργηθούν τα άθλια σώματα που έχει ιδρύσει η ΝΔ, όλα τα ακροδεξιά μορφώματα», «θα καταργήσουμε την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών», εκφράσεις που συγκρίνουν το σήμερα με παλιότερες εποχές, πέτρινα χρόνια, όπως εύστοχα ονομάστηκαν.

Εδώ και περισσότερο από δυο γενιές γίναμε και με τη θούλα Ευρωπαίοι. Ωστόσο τα πολιτικά μας ήθη

παραμένουν βαλκάνια, προπερασμένων αιώνων. Ζούμε σε ένα κράτος που δείχνει να διοικείται στα μουλωχτά από την προχειρότητα, την κουτοπονηριά, την ανευθυνότητα. Υπήρξαν γονείς που συμβούλευαν τα παιδιά τους να ελίσσονται, να καταπίνουν τη δυσάρεσκέιά τους, να μην επιμένουν στο δίκιο τους, να μην ταρακουνούν τους τοίχους της αταραξίας των κρατούντων. Σπάνια γίνονταν σοβαρές συζητήσεις σε κόμματα, συνδικάτα ή σε κυβερνητικούς κύκλους το τι σημαίνει να είναι κάποιος ευσυνειδητός στη δουλειά του, να πειθαρχεί σε κανόνες, να εκτελεί το καθήκον του, να αγαπά αυτό που του ανατέθηκε να κάνει. Ωστόσο φαίνεται πως έχουν αλλάξει πολλά και δείχνουμε να έχουμε ωριμάσει από τότε: το πολιτικό μας σύστημα, οι θεσμοί μας, η κοινωνία, όλο και περισσότερο αφήνουμε πίσω μας τα παλιά. Ασφαλώς και έχουμε περάσει βίαιες αντιπαραθέσεις, διχασμούς, τσαλάκωμα των θεσμών από το 1974 μέχρι σήμερα. Όσο όμως και αν προσπαθήσαμε, δεν κατρακυλήσαμε μέχρι τον πάτο. Οι νεότεροι ψηφοφόροι δεν «τσιμπάνε», δεν ακούνε. Θα είναι τραγικό λάθος να οδηγηθούν σε αποξένωση ή και απαξίωση της δημοκρατίας και των θεσμών της.

Μετά από μια δεκαετία μόνιμης κρίσης περάσαμε στην **εποχή των πολλαπλών κρίσεων: πανδημία, προσφυγικό, ελληνοτουρκική κρίση** (Εβρος-απειλές του τύπου «θάρθουμε ξαφνικά μια νύχτα»), **πόλεμος στην Ουκρανία, ενεργειακή κρίση, πληθωρισμός, κλιματική κρίση** με ακραία καιρικά φαινόμενα και παρά την εθνική γκρίνια και τις αυτομαστιγώσεις, η ελληνική κοινωνία έδειξε δεκτικότητα στον εκσυγχρονισμό (παρά τα σκαμπανεβάσματα) και έτσι βρεθήκαμε ωφελημένοι. Δείχνουμε περισσότερο συγκεντρωμένοι στο εσωτερικό μας τοπίο: λογική ενδοσκόπηση, αυτοκατανόηση, ενσυναίσθηση. Το ίδιο και οι νέοι μας.

Ελπίζουμε να είναι αυτοί που θα βάλουν, τελικά, πιπέρι στο στόμα των παλιοκαιρινών πολιτικών μας.

Ηλίας Νέλλας